

Marianne Vestergaard Nielsen

Google er ikke min ven

*Seks fortællinger fra ældrelivet
som minimal digital*

Google er ikke min ven

Seks fortællinger fra ældrelivet som minimal digital

Marianne Vestergaard Nielsen

Fotograf: Jonas Olufson - www.jonasolufson.dk

Layout: Finderup-Jensen Grafisk Design - www.finderup-jensen.dk

Copyright: Marianne Vestergaard Nielsen - www.familieskatten.dk

ISBN: 978-87-999317-1-2

Tryk: Atlas-Plæhn Grafisk A/S

Udgivet af Fonden Ensomme Gamles Værn,
Otto Mønstedsgade 5, 1571 København V

Publikationen kan downloades fra Fonden Ensomme Gamles Værns hjemmeside, www.egv.dk, og med tydelig kildeangivelse frit citeres.

Google **er ikke** min ven

*Seks fortællinger fra ældrelivet
som minimal digital*

Marianne Vestergaard Nielsen

Indhold

Forord af forfatteren	7
Henning Jørgensen, 69 år: Google er ikke min ven	11
Sigrid Johansen, 97 år: Min fastnet er livlinen til verden	23
Gustav, 63 år: Jeg anede ikke, at min kone lod os skille med mit NemID	35
Ellen Klinge, 83 år: Min døde eksmand kom op som venneforslag	49
Bo Andersen, 78 år: Mail er så upersonligt	57
Esther Christiansen, 83 år: Godt, jeg hang i med Olivetti i 1985	69

En stor tak til journalisterne Tine Johansen, Rikke Danielsen og Isabel Rosado for sparring, konkrete og relevante kommentarer undervejs.

På min cykel begyndte jeg at køre rundt og e-hjælpe ældre mennesker i mit nabolag i vinteren 2014/15. Jeg var så indigneret over, at digitaliseringen fra 1. november 2014 tvang alle danskere over 15 år til at modtage digital post, og skulle nogen fritages, måtte de på kommunen og skrive under på, at det skyldtes manglende mental og/eller økonomisk formåen. Det provokerede mig, at livsduelige mennesker med et slag blev reduceret til andenrangsborgere, bare fordi de foretrak breve af papir.

Jeg fik opkald fra dem, der altid har gjort en dyd ud af at passe sit, holde både deres ord og aftaler og som unge har været med til at skabe det fremskridt, der er grundlag for vores hverdag nu. De har været med til at styrke velfærdsstaten, som skulle støtte de svageste og skabe lighed. Digitaliseringen er nutidens fremskridt, og det er en forbedring for mange mennesker og på mange områder, men udviklingen overhaler og overmander dem, der ikke kan være med. Længere. De mister selvstændighed, når det er nødvendigt at bede andre om hjælp. Særligt hvis man ingen har at spørge.

Velkommen til et udsnit af verden set med deres øjne. Her kan du hilse på seks mennesker, der ikke gør meget væsen af sig, og som bare ønsker at kunne klare sig selv. De oplever på forskellig vis digitale sammenstød, fordi deres virkelighed ikke omfatter NemID, dankort eller smartphone. En ikke-virtuel virkelighed hvor kommunikation sker ved at tale, lytte og have øjenkontakt uden så meget tasteri. Det er mennesker, der foretrækker at beholde overblikket ved at stille sig i kø ved et billetkontor eller vente i en endeløs tast-selv-telefonsluse, fremfor at give slip på kontrollen et sted i cyberspace.

FN har netop kåret Danmark til verdensmester i offentlig digitalisering, og samtidig viser de seneste tal fra Danmarks Statistik, at der i 2017 er 21 procent danskere i alderen 65-89 år, der aldrig er på internettet. I juli 2018 oplyser Digitaliseringsstyrelsen, at der er 431.889 danskere over 15 år, der stadig får post fra det offentlige leveret i brevkassen. Mød nogle af dem her.

Jeg håber, du vil læse med åbenhed og med en nysgerrighed for, hvordan livet også kan forme sig og have værdi. Ingen af hovedpersonerne har behov for at råbe højt. De har heller ikke brug for taletid, men lyttetid.

God læselyst.

August 2018

Henning Jørgensen
69 år (f. 1949)
Tidligere oliemøller
København NV

Google er ikke min ven

Min Puch har kørt over 40.000 km, uanset om det var sommer eller vinter og gennem en halv meter sne. Det kan de nye knallerter slet ikke. De har sådan nogle små plastikhjul. Puch'en er stål hele vejen igennem og vægten godt fordelt over det hele. På de dersens nye plastikfiduser er der kun vægt bagpå. Sådan en helt ny Vespa har jeg også.

Jeg var ikke helt gammel nok, da jeg første gang kørte på min mors Velo Solex. Vi boede på Christianshavn, hvor min far var havnearbejder og fisker. Min mor var modist og syede hatte og huer i hånden. Vi havde en lejlighed på 46 kvm, hvor vi kunne se Bådsmansgades Kaserne ud af stuevinduet. Der skulle fyres med koks i kakkellovnen, vandet i hanen var koldt, og lokummet var i gården. Det var skraldespandene også, og hvis vi sparkede til dem, løb rotterne rundt. Det var helt normalt dengang.

Der skete altid noget på havnen, hvor der var et rend af fiskere, sømænd og unger. Der var et par brødre i kvarteret, der var gode til at spille harmonika. Det begyndte jeg også på at lære mig selv, og de hjalp mig efter skole. Jeg gik ikke så længe i den lokale skole, før jeg røg videre til Sundbyvester Skole. Det var en specialskole for alle dem, der var til en side. Jeg kom i en ordblindeklasse, men jeg tror ikke, jeg var ordblind. Jeg tror, jeg blev flyttet, fordi jeg skulle mobbes ud. Jeg kunne ikke så godt med de andre knægte. Men jeg var glad for Sundbyvester, hvor der var en fin lærer, der havde god tid til en.

Ude på Nokken, der ligger i forlængelse af Islands Brygge ud mod Sydhavn, var der en samling selvbyggede småhuse. Vi havde en gammel kaffevogn stående, og den brugte vi som en slags sommerhus. Ved siden af boede hunden King, og det var skønt, for vi måtte ikke have hund inde i opgangen på Christianshavn. King passede på mig. Den skulle nok sørge for, at der ikke var nogen, der kom i nærheden af mig. Den var helt speciel, og jeg havde den i fire-fem år. Den fik trådt noget glasskår op i en pote, og så måtte den rigtige ejer skyde den. Det var ærgerligt, men det var bare sådan. Jeg fik sagt ordentligt farvel til King, for dyr var min eneste trøst. De kunne forstå mig.

Efter specialskolen kom jeg tilbage i min gamle klasse på Christianshavn, og de andre havde lært engelsk og dit og dat, og jeg kunne hverken læse eller regne. Jeg kan ikke sige en tabel eller noget, og jeg har aldrig lært at bruge en lommeregner. Det har jeg så heller ikke brug for. Men de andre i 7. klasse dengang, de kunne bare det der. Så tog min far mig ud af skolen, og jeg begyndte at arbejde i stedet for, for jeg kunne ikke følge med.

Jeg blev konfirmeret i Vor Frelses Kirke, og i gave fik jeg en flot, stor harmonika, hvor jeg ellers havde lært at spille på en lidt mindre. Jeg fik også en kikkert, som jeg tog med op i kirkens tårn. Du ved, det sidste stykke går man udvendigt på tårnet, og der er altså 90 meter ned. Det var første og sidste gang, jeg var deroppe, for jeg blev godt svimmel. Kort tid efter min konfirmation i 1963 flyttede vi til København NV. Det var to-værelses luksus med centralvarme, indlagt varmt vand og affaldsskakt. Der var ovenikøbet badekar. Det var som at komme fra asken til ilden, og jeg bor stadig i lejligheden.

Min far faldt aldrig rigtig til i Nordvest, og han døde af bronkitis og for store lunger, da jeg var atten år. Så var jeg alene med min mor. Hun skulle ikke have været min mor, men det vælger man ikke selv. Hun var hysterisk over at have fået mig, og jeg var i vejen altid. Hun skulle aldrig have fået mig, helt ærligt. Hun fik heller ikke andre børn end mig. Hvis jeg som lille prøvede at kravle op til hende eller få en krammer, så var det bare væk – null! Min far kunne godt, og han tog mig ligesom til sig.

Min mor kunne heller ikke snuppe, hvis jeg havde en pige med hjem. Der gik ikke to gange, så havde min mor ødelagt det, for hun generede min gæst totalt. Jeg havde et kælderrum, som jeg

Min fars familie var fra Møn, og billedet er af mig på en tur til Klintholm Havn.

tapetserede, og jeg fik sat et lille bord op. Så måtte vi sidde der, for jeg kunne ikke tage en pige med op i lejligheden. Jeg fik at vide, at hvis jeg nogensinde fik et barn, så kunne jeg skride. Den trussel afholdt mig fra at møde nogen, og så opgav jeg. Derfor har jeg aldrig kunnet få en kæreste på den måde der, og da min mor døde for 35 år siden, tænkte jeg, at så kunne jeg finde en dame, men det er ikke blevet til noget endnu.

Jeg kunne ikke bare flytte hjemmefra, for min mor havde polio, og hun kunne ikke klare sig selv. Hun havde sådan nogle store skinner på begge ben, og efter min far døde, måtte jeg tage mig af hende alene. Da jeg var midt i 30'erne, fik jeg førtidspension. Jeg tror, det var fordi, det var billigere for kommunen at give mig det, så jeg kunne gå hjemme og samtidig passe hende. Hun kunne finde på at slå på sin lampe midt om natten, fordi hun skulle have det ene eller det andet. Jeg kunne ikke have et fuldtidsarbejde, hvis jeg også skulle passe hende.

Som helt ung var jeg ansat i KTAS, det gamle telefonselskab i København, som i dag er blevet til YouSee. Der var jeg kontorbud, og jeg har også været oliemøller på Dansk Sojakagefabrik. Jeg var på arbejde den sommernat i 1980, hvor det hele eksploderede. Så vidt jeg husker, var det noget benzin, der var løbet ud. Jeg var ved at tappe olie af, da der var en, der råbte, at jeg skulle se at komme ud. Der var ild, men vi kunne ikke selv slukke den, så vi hamrede brandalarmen på. Brandvæsnet kom også, men så sagde det ellers bare knald! Jeg fik en flyvetur hen ad vejen, og jeg vågnede op ved siden af sådan en jernbanevogn. Det gav jo et ordentlig tryk, men ellers husker jeg ikke så meget.

Jeg kunne meget godt lide arbejdet på 'Sojakagen', men der var også klikker og sådan. Jeg fik altid de værste opgaver, og det har forfulgt mig lige siden, jeg gik ud af skolen. Jeg har altid været den, der ikke har kunnet følge med de andre, så jeg har bare fået alt det, de andre ikke gad. Det er lige meget hvad, jeg har prøvet. I starten gik det fint, og så lige pludselig, så ... blev jeg frosset ud. Det sidste job, jeg havde, var som lastvognschauffør, hvor jeg skulle komme rundt helt inde i indre by med det store skrummel. Der var ingen plads, og det krævede en dygtig chauffør. Ikke for at

prale eller noget, men jeg kunne bare det der med at dreje på et rat. Bare en millimeter på hver side, du ved, det var jeg ekspert i.

Til gengæld kan jeg ikke ret meget på min iPhone. Jeg kan ringe og sende sms, for jeg har sendt beskeder frem og tilbage mellem min Nokia og min iPhone for at lære mig selv, hvordan man gør. Men min iPhone kan 117 ting, som jeg ikke har lært at bruge. Det der med GPS og finde vej det kan min Nokia ikke, og det gad jeg godt kunne finde ud af. Jeg har også set andre have det der Mobile Pay, og det er skidesmart. Jeg har altid min mobil med mig, for jeg kan godt lide at tage billeder og måske en video. Men jeg ved ikke, hvordan jeg går på internettet med den. Jeg har også tænkt på at få en iPad, men jeg kan ikke finde ud af at indstille den. Jeg havde engang en computer, og den virkede også nede i aktivitetscentret, men den ville ikke, når jeg kom hjem. Det var fordi, jeg ikke havde internet herhjemme, fandt vi ud af, og så droppede jeg computeren igen. Nu har jeg fået wi-fi, som de kalder det, og mit fjernsyn kan gå på internettet og ind på Google, som jeg ikke kender så godt. Jeg har hørt andre sige, 'Google er din ven', men det er ikke min.

Nede i aktivitetscenteret var jeg med på sådan et it-kursus, hvor underviseren hedder Rie. Men jeg fik ikke det store ud af det. De andre kunne heller ikke et klap, og så kunne der komme en med sin iPad og NemID. Sådan en af dem, der bare har det hele. Og så skulle Rie bruge al sin tid på at rode alt det ud. Så gik der tre kvarter, og så sad jeg der stadig som en anden idiot. 'Gud, sidder du der?', ja, det gør jeg, og jeg har ikke lært nogen ting sådan set. Til sidst var der ikke nok til et hold, og så blev Rie sat til at have sådan noget musikundervisning. Det tager jeg så til, men mest for at trøste hende lidt, for jeg synes, det er synd for hende, at det andet er lukket.

Jeg kunne godt tænke mig at lære noget mere om it. Jeg har lige fået et brev med sådan en måleraflæsning, og det kan jeg kun finde ud af at oplyse, fordi jeg ringer op til et nummer. Men det er jo ikke meningen. Det er beregnet til, at jeg skal kunne gøre det selv over computeren eller mobilen. Jeg har hverken NemID eller e-boks, men jeg får stadig besked fra både min læge og banken om, at der er sendt post til min e-boks, selvom jeg ikke har nogen.

Jeg kan rigtig godt lide Rie, og da hun havde it-holderet, kunne hun finde på at sende en sms. 'Vi ses om et par timer' eller sådan noget. Så pludselig fra den ene dag til den anden, stoppede det med beskeder. Jeg tænkte, 'hvad har jeg gjort forkert?', men så fandt jeg ud af, at det ikke kun var overfor mig, men også de andre.

Rie er god nok, og hun prøvede også at hjælpe mig, da jeg skulle skaffe noget billed-id. Vi gik hen til den nærmeste borgerservice, og jeg havde taget mit knallertkørekort med foto med. Men jeg fik afslag, og de sendte mig videre til en anden afdeling, og jeg forstod aldrig hvorfor. Så droppede jeg det. Jeg skulle bruge billedlegitimation, da jeg skulle købe min nye Vespa. Det skulle de se i forretningen. Men jeg har ikke haft kørekort, siden det røg i 1980, hvor jeg blev snuppet med en promille.

Det var uden for Renæssancen, der var en finere danserrestaurant på Åboulevarden, jeg blev stoppet. Jeg kendte en fyr, der spillede på hammondorgel på stedet, og en gang i mellem spillede vi sammen, hvor jeg var på harmonika. Det var efter sådan en aften, jeg glemte at tænde lyset på bilen på vej hjem, og så var det bare ind til siden. Så måtte jeg puste, og så røg kørekortet. Jeg kunne da godt have fået det igen, men jeg tænkte, det også kunne være ligemeget.

Så jeg har ikke noget billed-id, for jeg har heller ikke et pas. Det har jeg sådan set aldrig haft brug for, for jeg har aldrig været ude at rejse. Jeg kan heller ikke finde ud af at få et pas. Derfor fik jeg kun min Vespa udleveret, fordi jeg havde handlet med ham fyren flere gange før.

Der kommer en hjemmehjælper og støvsuger hos mig hver anden uge, og den hjælp er jeg rigtig glad for, for ellers ville jeg sidde i skidt og møg. Det går lige, at jeg selv tørrer støv af, men støvsugning den klarer jeg ikke. Jeg har astma, og sidst jeg var hos lægen, testede han også for KOL, så nu siger han, jeg har begge dele. Jeg holder nu på, at jeg ikke har KOL, men det er godt nok at få støvsuget. Jeg håber, jeg kan blive ved med at køre min dagligdag, som jeg gør nu. I hvert fald et par år mere.

Hvis jeg skal hjemmefra, får jeg problemer. Så bliver jeg nervøs og kan ikke sove og har det ad pommeren til. Hvis jeg kan se, at køleskabet er ved at være halvtomt, sover jeg dårligt, fordi jeg ved, jeg snart skal ud at handle. Jeg har det bedst, når køleskabet er fyldt, og solen skinner. Så kan jeg sove længe, ikke? Det værste er om vinteren, hvis det er så glat, at jeg ikke kan køre på min scooter. Det har jeg været ude for et år, hvor jeg måtte spise havregrød og atter havregrød i flere dage. Det skal ikke ske igen, og derfor var jeg forudseende i vinter, hvor jeg samlede et forråd af lidt forskelligt. For et par år siden blev jeg inviteret med til en juleaften, men jeg endte med at sige nej tak. Jeg sagde, det var på grund af noget medicin, jeg tog. Men det var fordi, jeg ikke turde.

***Det er bedst at sidde ned,
mens jeg spiller, for den vejer
mere end ti kilo. Men det er
efterhånden længe siden, jeg
spillede på den sidst.***

Der er en ældre dame her i ejendommen, der er visiteret af kommunen, så hun kan ringe og bestille varer, som bliver kørt ud, men det kan jeg ikke få. Jeg har prøvet at finde ud af, hvordan jeg ellers kunne købe varer og få dem bragt. Jeg fik hjælp til at prøve nemlig.com, men der kan man kun handle via en computer. Det var noget med betaling, og hvad ved jeg. Men jeg har ingen computer. Jeg frygter, jeg ender i en situation, hvor jeg ikke kan klare mig selv.

Det er sådan set kun hjemmehjælpen, der kommer her. Jeg var skrevet op til en besøgsven hos Røde Kors, og der gik to år, før jeg fik en. Min besøgsven var sådan en ung pige i 20'erne, der kom her, men det gør hun ikke mere, og det savner jeg. Lige pludselig holdt hun bare op, og jeg kan ikke få at vide hvorfor. Det er jeg sur over. Når hun kom indenfor døren, havde hun altid de der hvide propper i ørerne, som alle de unge render rundt med. Så satte hun sig rigtig med benene oppe og hyggede sig, mand, og så skulle jeg spille på min harmonika. Så slappede hun virkelig af, men jeg kunne ikke rigtig få mit spil til at fungere. Jeg kan ikke sige hvorfor. Men det er

også lige meget nu, for efter hun er holdt op med at komme her, har jeg slet ikke haft harmonikaen fremme. Det er slut.

Hvis der kommer nogen her forbi, kan jeg godt mærke, at jeg bliver nervøs i forvejen. Også selv om det var min besøgsven, som jeg kendte og godt kunne lide. Mens der er nogen her, går det også godt nok, men bagefter kommer den forbandede tomhed endnu hårdere. Jeg er slet ikke vant til at være sammen med andre, og jeg har det bedst, når jeg sidder hjemme og ser fjernsyn. Jeg har heller aldrig prøvet at være et ungt menneske med fester og den slags. Det satte min mor en stopper for, og det er derfor, at jeg den dag i dag har svært ved selskab, for det er jeg slet ikke vant til.

Mens min mor stadig levede, kunne jeg nogle gange ikke holde ud at være hjemme, og så tog jeg scooteren og kørte mig en tur. En overgang kørte jeg meget til Vedbæk Havn, hvor jeg også havde en jolle i bøgetræ liggende. Den hed 'Susanne', og det var ikke noget, jeg havde fundet på. Det hed den bare, men du kan ikke døbe den om, for det betyder uheld. Jeg solgte 'Susanne' til sidst, for havnefogeden ville helst have, det var lokale, der havde bådpladserne. Jeg kunne godt mærke, at det ikke var dem fra København, der havde førsteret.

Min scooter gør, at jeg får købt ind. Jeg har prøvet at tage bussen en gang, men det får du mig ikke til igen. Det var ikke noget for mig at komme derind, hvor der var proppet med så mange mennesker. Det er heller ikke altid, jeg synes, det er lige sjovt at komme nede i aktivitetscentret, men det er godt på den måde, at jeg kan parkere min scooter i en aflåst gård. Jeg tør ikke efterlade den på gaden, for selvom den er låst, kan der ske alt muligt. Jeg passer rigtig godt på min scooter, for uden den ville jeg være rigtig på den.

Sigrid Johansen
97 år (f. 1921)
Tidligere børnehavepædagog
Brønshøj

Min fastnet er livlinen til verden

Efterhånden er det nok ved at være et halvt år siden, jeg var på gaden sidst. Det er rigtig svært for mig at komme rundt, bl.a. fordi jeg har nedsunken ryg, og lægerne har sagt, at der ikke er mere, de kan gøre. Det kniber efterhånden med kræfterne, men jeg er også et gammelt skrog på 97 år.

Da jeg blev født i 1921, var det en meget stor skam at få et barn udenfor ægteskab. Meget stor endda. Min mor og far var forlovede, men han døde, inden de nåede at blive gift. Så selv om det ikke var meningen, endte jeg med at blive født som et uægte barn. Jeg er heller ikke nævnt i den bog, jeg har, om min mors slægt, fordi forfatteren mente, jeg var for meget uden for nummer. Det sagde han til mig. Derfor var det mine bedsteforældre, der tog sig af mig i starten. Min bedstefar var urmager, og han døde, da jeg var seks-syv år gammel. Han har lavet det bornholmerur, jeg har i stuen, og det går stadig, selv om det er 140 år gammelt.

Efter min bedstemor blev alene, tog hun sig stadig af mig. Jeg fandt aldrig ud af, hvordan min far egentlig døde, men det var noget med en ulykke. Der var ingen, der rigtig snakkede om det, men i dag ville jeg nok have gravet mere i den historie. Min mor blev efter nogle år gift med en anden mand, men min bedstemor ville ikke have mig derhen at bo. Hun havde selv oplevet at få en stedmor, og hun ville skåne mig for at få en stedfar. Han var nu god nok, og han fik sammen med min mor en datter, da jeg var fem år. Jeg besøgte dem, men ikke så tit.

Min bedstemor fik en hjerneblødning, og bagefter kunne hun ikke have mig længere. Min moster var alene uden børn, så jeg flyttede ind hos hende i Herning. Det var glimrende, og hun insisterede på, at jeg skulle have en uddannelse i stedet for at komme ud som tjenestepige efter min konfirmation. Så jeg blev syerske, og det foregik som en slags mesterlære. Jeg kan ikke sige andet, end jeg havde det godt som barn, men det var en anderledes opvækst, ikke?

Efter krigen flyttede jeg til København, for der skulle ske noget nyt. Jeg ville gerne være børnehavepædagog, og i begyndelsen af 1950'erne blev jeg uddannet. De fleste af årene arbejdede jeg på fritidshjem med skolebørn, og det var jeg rigtig glad for. Børnene var jo, som børn var, så det var bestemt ikke kedeligt. Der var omkring 20 børn pr. stue og voksen. Når der i dag er noget fremme med et barn, der er blevet glemt ude i en skov, tager jeg mig til hovedet. Hvordan kan man være på tur uden at tælle børnene og finde ud af, at der mangler en? Det forstår jeg altså ikke. Jeg har været meget på tur med børn, og vi talte, og vi talte for at have styr på dem allesammen. Det er grove løjer med sådan et forsvundet barn. Mens jeg arbejdede, var det med planer om at gå på efterløn, når jeg blev 62 år, men jeg blev nødt til at holde op inden.

En dag jeg skulle hen efter nogle billetter til fritidshjemmet, faldt jeg så uheldigt, at jeg brækkede lårbenet. Jeg var omkring 60 år, og jeg blev opereret og så videre, og jeg kom mig sådan da, men jeg var sygemeldt så længe, at jeg endte med at måtte gå af med pension. Der var en overlæge, der vurderede, at jeg sagtens kunne passe mit job, for det var jo 'bare at sidde ned'. Men på et fritidshjem skulle jeg kunne klare at gå på legeplads og tage på ture med børnene. Hvis der havde fandtes skånejob dengang, ville jeg gerne have haft det.

Fordi jeg ikke rigtig kan komme ud, får jeg bragt medicin til døren. Jeg har hjemmehjælp hver morgen, der får mig i tøjet og sætter morgenmad frem. Om aftenen kommer der en og drypper mine øjne mod grøn stær, for mit syn er efterhånden heller ikke for

I min Morris Mascot kom Adolf og jeg vidt omkring i Danmark. Vi havde en enkelt afstikker til Sverige, men ellers holdt vi os indenfor landets grænser, for det foretrak han.

godt. Men ellers kommer jeg selv i seng, og en gang om ugen får jeg hjælp til et bad. Hver anden uge bliver der støvsuget, men det er med søsters hånd, du ved. Jeg er holdt op med at lave mad til mig selv hver dag, og i stedet får jeg leveret en varm ret fra et lokalt plejehjem tre gange om ugen. Det er ikke altid, jeg er lige begejstret, men jeg prøver efter bedste evne at få det til at gå. Jeg vil gerne blive ved med at klare mig selv, så længe jeg overhovedet kan.

Der har også været sygeplejersker en gang i mellem, når det har været nødvendigt. En dag fik jeg et brev fra en dem. Hun havde genkendt mig, for jeg havde været pædagog for hende, da hun gik på fritidshjem. Jeg kunne ikke kende hende, men det er meget pudsigt, ikke? Hun skrev, 'jeg husker, at du lærte mig at lave pandekager, og jeg var så glad for dig'. Hendes bror kunne også huske mig, og så kan jeg ikke lade være med at tænke, 'nå ja, så har du da gjort lidt gavn'. For ellers får du aldrig noget at vide, vel?

Men det er efterhånden en sjældenhed, at jeg får min post ind gennem brevsprækken. Det er jeg ellers visiteret til, for jeg kan ikke komme ned i opgangen, hvor postkassen er. Og jeg kan slet ikke få armen så højt op, at jeg kan åbne den. Mit ledbånd i den ene skulder er gået. Jeg har godt nok en emailadresse, men den bruger jeg sjældent, og jeg er frmeldt digital post. Når jeg ringer til PostNord for at klage over, at jeg ikke får min post, er der som regel utrolig lang ventetid. Så beklager de og siger, at de nok skal give buddene besked. Sidst lovede damen i røret endda, at de ville sende en æske chokolade som et plaster på såret. Hun vidste godt, jeg havde ringet mange gange. Men har du set den chokolade, så har jeg også!

Jeg synes tit, jeg er nødt til at ringe og rykke for svar. Forleden var det lægesekretæren, jeg ringede til. Lægen havde været hjemme hos mig, og jeg gav bl.a. en urinprøve. Jeg døjer med blærebetændelse, og lægen lovede at give mig svar. Men jeg hørte aldrig noget, så jeg måtte ringe selv. Sekretæren sagde, jeg skulle aflevere en prøve mere, men hvordan skal jeg få den hen til lægen? Hun mente, jeg kunne få hjemmehjælpen til det, men det jeg har prøvet, og de gør det ikke. Sygeplejersken må heller ikke hente den, og hende sekretæren blev ved med at påstå, at jeg da måtte kende nogen, jeg kunne sende i byen. Men det gør jeg sgu ikke. Til sidst blev jeg grov i filten, for hun blev ved, som om hun ikke troede på mig. Hun foreslog også, at jeg kunne betale en taxa og bestille chaufføren til at hente urinprøven i lejligheden hos mig og køre den ud til dem. Det har jeg da ikke penge til, så jeg må åbenbart lade stå til.

Fastnettelefonen er min livline til resten af verden. Når jeg ringer til købmanden for at bestille varer, siger han 'hej søde', når jeg har brug for mælk, smør og den slags. Det var svært at finde en købmand, der kører ud med varer. Sammen med min computerdame, som jeg har hyret til at hjælpe mig med email og internet, har jeg været inde og kigge på nemlig.com og coop.dk, men der skal jeg købe for mindst 400 kr. ad gangen, og så stort køber jeg ikke ind. Der findes også en ordning hos Rema 1000, men den kræver, at jeg har en smartphone, og sådan en er jeg slet ikke interesseret i at have.

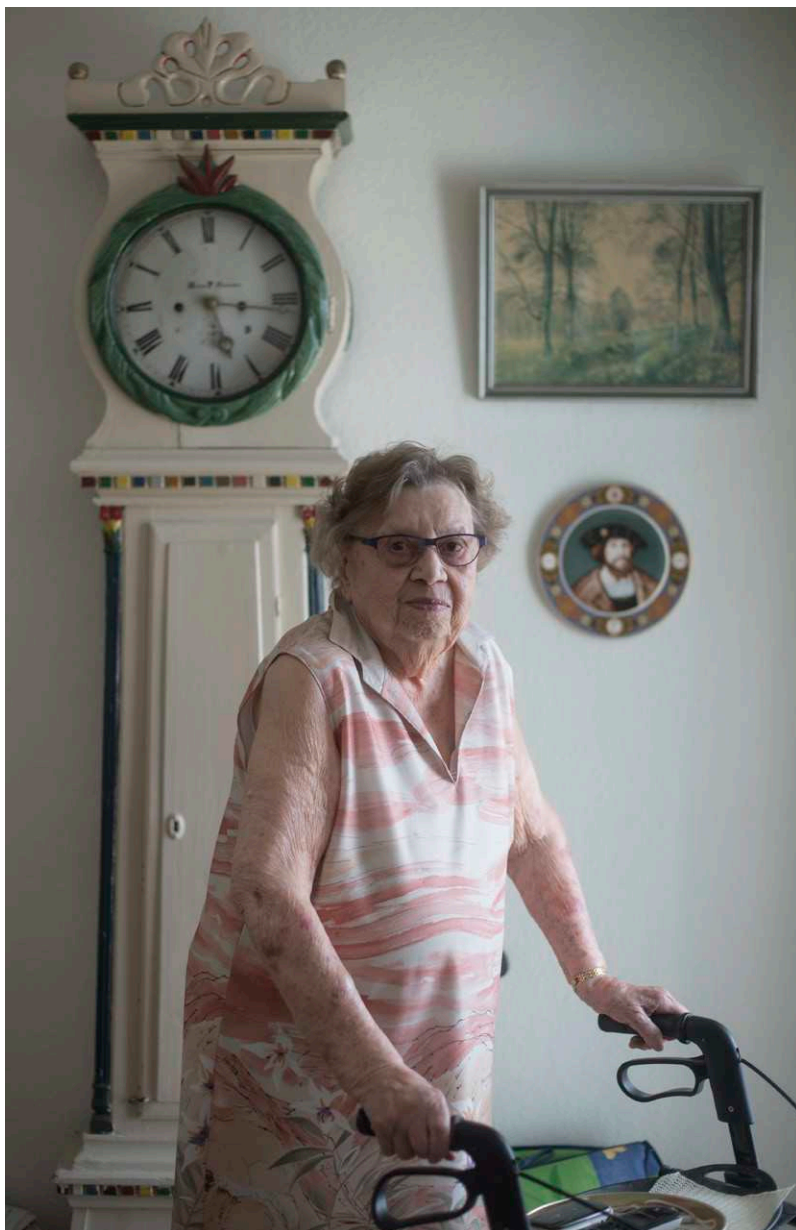
Når buddet kommer med mine varer fra købmanden, betaler jeg ham i rede penge. Jeg har godt nok et dankort, men det er sjældent, jeg bruger det til at betale med. Jeg bruger det mest som hævekort. Da jeg havde det lidt bedre, kom jeg i Rødovre

Adolf har også taget dette billede på en af vores udflugter, og der står i albummet, at det er fra en tur rundt i Jylland og på Fyn i 1973.

Centrum hver anden uge, og der hævdede jeg en god slat, for det koster 40 kr. hver gang i skranken. De prøvede også at forklare mig, at jeg bare kunne gå udenfor og hæve i automaten gratis, men det er jeg ikke tryk ved, for jeg står og fumler med det hele, du ved. Jeg har det bedst med at betale med kontanter, og så ved jeg, hvad jeg har.

Jeg ved også, at jeg ikke har NemID, og det skal jeg heller ikke have. Men uden NemID voldte det store problemer, da jeg for at par år siden ville sælge min bil til min nabo. Registreringsattesten var væk, så jeg skulle bruge en kopi. Men det var virkelig svært at

få ordnet, når jeg ikke havde noget NemID. Det tog det meste af tre måneder, før jeg fik tilkæmpet mig en kopi af den attest. Min nabo fortalte, at der ellers stod på den motor-hjemmeside, at det normalt tog 10 dage at få en kopi. Men for mig varede det flere måneder, og det var endda kun, fordi min nabo blev ved med at presse på og blive ved med at ringe til motorregistret, at der skete noget. Hun har også mere energi end mig.

Det var en Nissan Micra, som jeg måtte indse, at jeg aldrig kom ud at køre i igen. Og mine naboer var sådan en ung familie med et par drenge, og de stak af og til hovedet ind forbi mig. Men de er flyttet, for der er skimmelsvamp i deres lejlighed, så nu er jeg den eneste på etagen. Jeg kender et par andre børnefamilier her i København. Det er to brødre, hvis mor jeg kom en del sammen med, inden hun døde for mange år siden. Hendes sønner er søde at invitere mig til juleaften hos dem, men sidste år orkede jeg det ikke.

Der er så meget virak med de små børn, og jeg har svært ved at sidde ved et spisebord, for jeg har så mange smerter. Min arm gør også, at det er svært at spise ordentligt. Det er sgu ikke særlig sjovt. De unge mennesker er meget søde, og de siger, jeg bare skal råbe op, hvis jeg har brug for hjælp. De har tilbudt, at de kunne handle ind over nettet for mig, men så skal jeg ligge og ringe til dem, og så skal de gøre det for mig. Det er skidebesværligt, og sådan kan man ikke belaste folk. Jeg ved, at hvis jeg virkelig var syg, ville de komme. Men alle de småting i dagligdagen, vil jeg ikke belemre dem med.

Jeg har aldrig selv tænkt over at få børn, og det er i hvert fald ikke blevet til noget. Da jeg var sidst i 30'erne, mødte jeg Adolf, som var min gode ven. Han boede på Amager, og vi tog på mange bilture

rundt i landet sammen. Og hvis du spørger, hvem der kørte bilen, så var det mor her. Vi var gode til at finde en plet i det grønne, hvor vi kunne nyde vores madkurv, klappe bordet ud og knappe en pilsner op. Når jeg kigger i mit fotoalbum, kan jeg også se, at vi altid har været gode til at plukke en grøftekantebuket til at pynte på frokostbordet. Der er også billeder af de mange juleaftener, vi holdt sammen bare ham og jeg. Vi så hinanden i 25 år, før han blev syg og døde. Det gik ret hurtigt, og det var meget godt for ham, for ellers var han blevet en grøntsag, og det ville ikke være rart. Men det var trist.

Da han døde, måtte jeg foretage mig et eller andet, og jeg begyndte på et engelskkursus. Det var her, jeg traf moren til de to brødre, jeg stadig har kontakt til. Jeg har været med til begge konfirmation og så videre. De er også begge skrevet ind i mit testamente, så nu er det på plads. Det er nu ikke, fordi jeg ejer noget særligt, men jeg synes omvendt ikke, at systemet har fortjent det lidt, jeg har.

Fordi jeg nærmest ikke kommer udenfor min dør, har min computerdame gjort sådan, at jeg på maskinen kan komme ind og se solen gå ned over Vesterhavet, hvis jeg vil. Det er vist et kamera, der hele tiden viser billeder. Vi har også været i Paris sammen på computeren. På skærmen kunne vi trykke, så det næsten var som at gå en tur ved Triumfbuen og Champs-Élysées. Det er meget godt og moderne allsammen, og jeg synes heller ikke, vi skal tilbage til stenalderen, vel? Men der er også mange ting, der er gået for meget i den anden grøft. Se bare min DAB-radio i køkkenet, den kan heller ikke mere, fordi de laver alting om. Hvorfor kan vi ikke få lov at beholde det, der fungerer udmærket?

Ligesådan med mit fjernsyn, der også skulle være digitalt. Der har været håndværkere, der har boret gennem alt muligt. Men YouSee sendte mig dog en mail, da jeg havde fødselsdag sidst.

Jeg ser meget fjernsyn, og jeg ville gerne kunne noget mere på computeren, og jeg er godt klar over, jeg ikke får øvet mig nok. Men nogle dage har jeg så ondt, du ved, og så tager jeg en pille og lægger mig. Så falder jeg i søvn, og så er den dag faktisk gået. Men jeg prøver at få tændt 'dyret' så tit, jeg kan. Maskinen står på mit spisebord, og det er lidt anstrengende at skulle sidde der og holde armen oppe på den måde. Men det er nødvendigt for at ramme tastaturet. Om jeg begriber, hvorfor bogstaverne ikke står i alfabetisk orden på de taster. Min computerdame har sat klistermærke på nogle af de taster, der ikke er bogstaver. Når jeg fx skal skifte linje, skal jeg trykke på en rød cirkel. Nogle gange får jeg ramt noget helt forkert, og jeg lander på de mest mærkelige ting. Jeg er nok for nysgerrig, og der må jo gerne ske lidt, ikke?

Jeg prøver, så godt jeg kan at holde mig selv i gang. Tag nu fx bedstefars bornholmerur, der skal trækkes op. I stedet for at trække det helt op en gang om ugen, gør jeg en lille smule dagligt. Jeg trækker det så meget op, som min arm kan klare den dag. For uret fejler ikke noget, udover den ene viser hænger lidt, og tiden går stadig ligeså hurtigt og langsomt som for 140 år siden.

*Gustav
63 år (f. 1955)
Tidligere kontrollant
København*

Jeg anede ikke, at min kone lod os skille med mit NemID

Min gamle Nokia sagde pludselig 'bim bim', der i begyndelsen af 2015, og det kom bag på mig. Der stod på mobilen, jeg havde fået en besked. Faktisk havde jeg fået fire, og så tænkte jeg, 'hvad fanden? Der er virkelig noget løs i Laksegade.' Beskederne var fra Lone, som jeg kort forinden havde genoptaget kontakt med i telefonen.

Heldigvis fik jeg de beskeder, mens vores hushjælp var her, og hun hjalp mig med at svare. Hun gav mig et lynkursus i at sende en sms, så jeg fik skrevet tilbage til Lone. Men to minutter efter fik jeg allerede en ny besked, og så skulle jeg prøve at huske, hvordan det var, jeg kunne svare. Når hun sådan nåede at sende syv sms'er på den samme dag, tænkte jeg, at hun virkelig måtte være vild i varmen.

Lone og jeg havde været et par tilbage i 1980'erne, hvor jeg mødte hende til min fars 60 års fødselsdag. Der hjalp hun sin mor, som lavede mad til festen, og Lone og jeg begyndte at ses. Kort efter flyttede jeg ind i hendes etværelseslejlighed, og vi blev forlovet. Men efter et halvt år gik vi fra hinanden, og jeg flyttede hjem til mine forældre igen.

Jeg bor stadig i den villa, hvor mine forældre og mine to søstre flyttede ind i 1971. Min far er hårdt medtaget af demens, og han nåede at fejre sin 90 års fødselsdag herhjemme, inden han måtte flytte på plejehjem for et års tid siden. Min mor flyttede med, ikke fordi hun har demens, men fordi hun har brug for pleje. Plejehjemmet ligger tæt på, og jeg tager over og ser mine forældre hver dag. Om søndagen tager jeg min far med ud og se fodbold, og jeg tager min mor med hjem på besøg i huset. Mine forældre har fået nogle billeder med over på plejehjemmet, så der er et par nøgne søm og pletter på væggene i stuen. Alle tingene i huset er min mor og fars, og det tænker jeg ikke over. Det ene maleri kan vel være ligeså godt som et andet, ikke?

Før vi flyttede i hus, boede vi alle fem i en mindre lejlighed, og det kunne jeg egentlig bedre lide. Jeg havde mit tilholdssted i spise-stuen, hvor min seng stod, og jeg havde mine ting i vindueskarmen.

I huset fik jeg sådan et stort værelse, ikke? Om vinteren skulle der pludselig også skovles sne, og om sommeren skulle græsplænen slås. Der er flere plæner, og jeg skulle nok tage min del, men havearbejde har aldrig sagt mig noget. Jeg blev også sat til at klippe hæk, men jeg har nok klippet skævt, eller også har det ikke været godt nok, så den bestilling blev jeg heldigvis sat fra. Jeg synes jo, at når vi havde fri, og det var weekend, skulle man ud til sport. Når jeg en dag skal flytte herfra, vil jeg hellere bo til leje, så der er en vicevært til det forskellige, hvis fx en pære går, og der er noget, der skal laves.

Når jeg aldrig er flyttet hjemmefra, hænger det sammen med, at min mor har sørget godt for det hele. Når jeg stod op om morgenen, var morgenmaden klar, og der var lagt rent tøj frem. Så tog jeg på arbejde, eller hvad man nu skulle have dagen til at gå med, og så kom jeg hjem og fik den varme mad om aftenen, og bagefter kunne jeg virkelig holde fri. Der var ikke alt det, man skal tænke på nu, vel? Min mor havde tjek på, at alt var i orden på hjemmefronten, og der var ro på. Min far havde tjek på sin egen forretning og indtjeningen, så ingen manglede noget. Mine forældre skændtes aldrig, og der var ordnede forhold, som gjorde, at jeg altid var i fred og ro og pagt med mig selv. Det var ikke som dengang, jeg boede med Lone, hvor vi havde problemer og skænderier. Så var jeg jo ikke, hvad kan jeg kalde det, i fodslag, når jeg gik på arbejde, og så begyndte chefen at skælde én ud.

I skolen var jeg god til regning og matematik, mens jeg aldrig har været god til at bruge hænderne. Jeg synes altid, det var sjovest med en ligning med to ubekendte, ikke? Så en dag skulle vi tegne, og vi fik et ark hvidt papir. Jeg anede ikke, hvad jeg skulle stille op med det papir. Og vi skulle have karakter, så jeg skulle vise noget

Billedet er taget hos mine bedsteforældre i juledagene. Min far stod i en tobakskiosk med Prince og Cecil og en automat, hvor kunderne kunne trække en pakke med fem Eiffel-cigaretter for tre kroner.

til læreren. Jeg endte med at lave Dannebrog. Det var sådan fire hvide streger, og så malede jeg felterne røde. Da læreren så det, sagde han, 'det der er jo bare en farveprøve'. Men jeg fik min realeksamen, og der var flere fra min klasse, der skulle fortsætte i en bank, og jeg havde gode karakterer i regning og matematik, men jeg syntes, at det lød kedeligt at skulle være i en bank. Min far så en annonce i avisen, hvor det statslige skattevæsen søgte

elever. Efter de tre års elevtid ville jeg blive tjenestemand, og min far tænkte, at det var den evige hvile og en god sikkerhed, ikke? I en bank eller et forsikringselskab skulle man jo præstere og lave noget for at få overskud hjem til ejerkredsen. Som tjenestemand kunne jeg blive siddende i min krog hele livet, så længe jeg ikke tog af kassen eller lavede noget andet kriminelt. Jeg ville ikke blive fyret på grund af dovenskab eller uvidenhed eller dumhed, og holdt jeg i øvrigt min sti ren, kunne jeg nærmest gøre, hvad jeg ville.

Det blev til 35 års tjeneste i Amtsskatteinspektoratet, der senere hørte under Told & Skat, der i dag bare hedder Skat. De sidste 18 år var jeg statens kontrollant i tipstjenesten, hvor jeg tjekkede tipskuponer. Jeg var glad for jobbet, for det havde at gøre med sport og fodbold, der interesserer mig. Hver uge ville jeg komme i skattevæsenet, hvor jeg udfyldte, hvor mange dage jeg havde været ude i tipstjenesten, og de andre på kontoret forstod ikke, hvad jeg ville i sådan en 'bingo-fabrik'. Helt i starten var det kun to dage om ugen, men senere kom der også Lotto-spil og endnu senere skrabelodder, som vi også skulle kontrollere, så det blev hurtigt fuld tid for mig.

Vi kontrollanter boede i samme hus som tipstjenesten, og det kunne se ud som om, at vi nærmest var kolleger og bonkammerater, ikke? Så det skulle flyttes ud og understrege uvildigheden med en Spillemyndighed under Told & Skat, og den begyndte i 2003. Der var efterhånden også kommet så mange penge i tips og lotto, at det skulle køre helt separat. Det betød, at jeg skulle tilbage til skattevæsenets egne lokaler efter 18 år, men der var ingen, der introducerede mig til stedet og kollegerne, for jeg havde jo anciennitet. Det var frygteligt. Der var heller ingen, der spurgte

mig, hvad jeg gerne ville, så jeg blev i begyndelsen sat til at møde tidligt om morgenen for at åbne post. Der sad jeg og åbnede kuverter på række med nogle langtidsledige og vikarer. Til jul kom chefen, og de andre fik juleøl i gave, men der var ikke noget til mig. Efter jeg havde åbnet post i et halvt år, fandt cheferne ud af, at jeg skulle flyttes til Virksomhedsregistret i januar 2004.

Der skulle jeg sidde nede i en kælder, ja, det føltes som katakomberne, med en masse papkasser fyldt med optegnelser over virksomheder og deres CVR-nummer. Når et firma fx flyttede fra Aarhus til København, skulle det registreres inde hos mig. Der var hverken moderne EDB eller it eller noget som helst. Jeg rendte rundt helt alene i sådan en blå købmandskittel, fordi der var så støvet nede i den kæmpekælder, hvor der var fyldt med papkasser. Det var jo til at finde ud af, men det var ikke særlig sjovt.

Jeg havde det ad helvede til, men hvad kunne jeg gøre i min alder? Finde nyt job eller hvad? Det her var sommeren 2004, og året efter ville jeg fylde 50 år. Jeg havde lagt min sommerferie, så det passede med, at jeg havde god tid til at se OL, men i en af mine sidste feriedage gik det galt. Jeg vågnede, og jeg rejste mig ud af sengen, som man gør om morgenen. Jeg kan en sjælden gang være lidt svimmel, men her gik jeg direkte i brædderne. Så ringede mine forældre 112, for de var nervøse. Der kom en ambulance, men de troede ikke, det var noget farligt. Men det kunne jo være en svulst på hjernen eller noget i den retning, ikke? Jeg var også selv nervøs, og jeg ville nødtigt rende rundt med sådan en tikken-de bombe i hovedet. Derfor endte vi med selv at betale for en scanning på et privathospital, hvor jeg betalte 12.000 kr., og mine forældre betalte de sidste 12.000 kr.

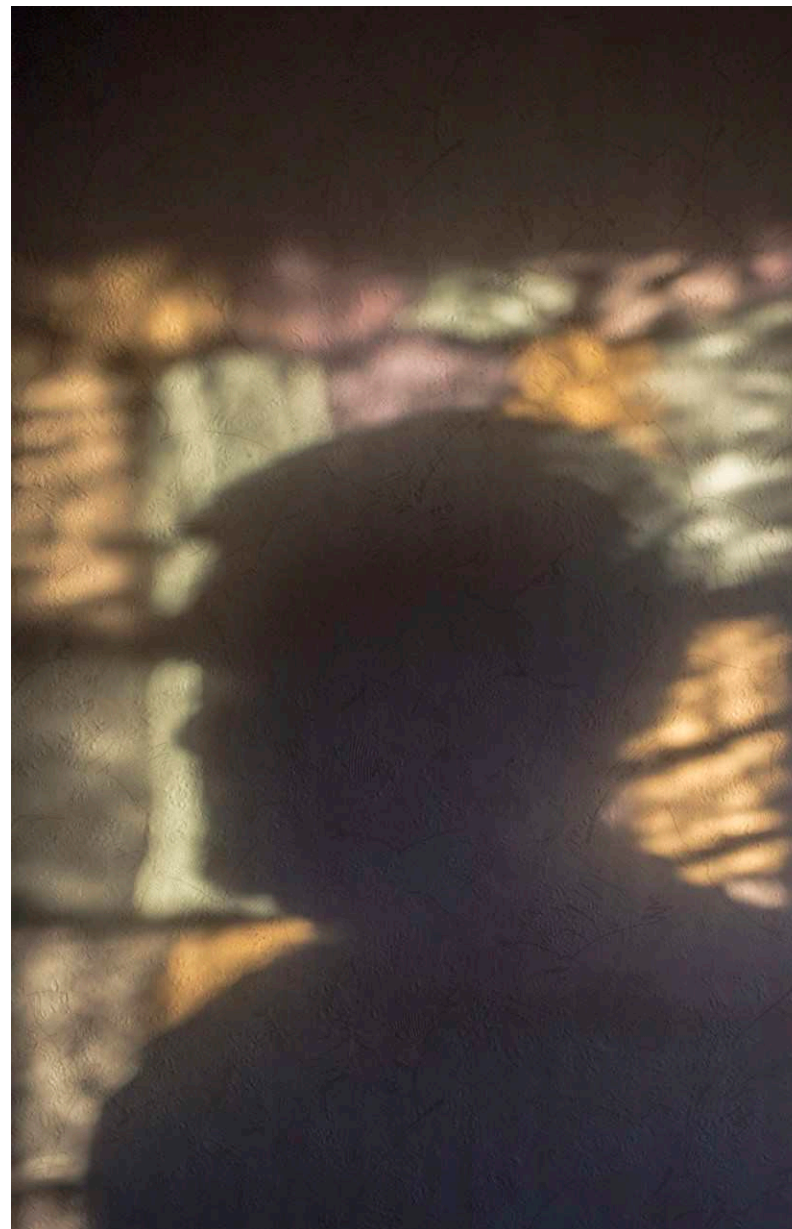
Der var ingen svulst, så det må vel have været noget stress over, at det gik så dårligt på arbejdet, og at jeg frygtede snart at skulle tilbage til det.

Jeg kom aldrig tilbage fra den ferie i 2004, og jeg havde lægeerklæringer, der sagde, jeg var syg. Jeg havde også et dokument på, at vi havde betalt de 24.000 kr. for en hjernescanning af egen lomme, så hvis det var pjæk, og jeg vidste, jeg ikke fejlede noget, ville jeg sgu da ikke ofre så mange penge på sådan en scanning. Jeg var syg, da jeg faldt om. Som tjenestemand kunne jeg ikke smides ud uden en tjenestemandssag med tjenestemandsførhør og hvad, der nu skulle til. Under VM i fodbold i 2006 sad jeg og så en kamp, da et grønt bud ringede på døren. Det var et anbefalet brev fra skattevæsenet, hvor der stod, at jeg var fyret, og jeg ville få mine tre måneders løn. Siden har jeg fået min tjenestemandspension.

Lone vidste godt, hvordan min situation var, da jeg friede til hende i 2015. Efter jeg havde lært at sms'e, og vi havde genoptaget kontakten, friede jeg til hende en forårsaften på en bænk, mens vi var ude at lufte hendes hunde. Som hun sagde, kunne vi lave det meste af vielsen på computeren, men vi skulle også møde op personligt på rådhuset, for hun ville ikke vies i kirken. Lone indberettede det hele, og kommunen skulle bruge tid på at behandle det, og de skrev tilbage, at vielsen først var endegyldig, når vi havde vist vores interesse eller deltagelse, eller hvad det var, de kaldte det. Så vi skulle begge møde personligt op på rådhuset, og det planlagde vi sådan, at det skulle ske på min 60 års fødselsdag. Hvilket var akkurat to måneder efter mit frieri.

Det var lidt mærkeligt med vielsen, for mine forældre vidste ikke noget, vel? Altså, min far forstod ingenting, og min mor og Lone har aldrig svinget så godt sammen. Efter frokosten på min store, runde dag måtte jeg sige tak for mad til min mor og meddele, at Lone og jeg lige skulle ind til byen. Fordi vi skulle giftes. Min mor blev noget bestyrtet, men nu havde jeg friet, og det kunne ikke være anderledes. Inde på rådhuset ventede og ventede vi, og jeg havde tre venner med. Bl.a. en fra badminton og en fra speedway. Lones far og hans nye kone var der også, og Lone var fin i stiletter. Ellers er hun en pige i flade sko, ikke, men den dag skulle det se fint ud. Efter vielsen gik vi over i Irma tæt på rådhuset, hvor hun købte nogle sorte, flade sko og en pose til stiletterne.

Vi købte en ekstra seng, som kunne stå ved siden af min på værelset, og Lone flyttede ind her i huset. Mine forældre sagde ikke noget, for jeg bestemmer jo selv. Måske tænkte de, at det snart var på tide, at jeg blev gift, når nu jeg var 60 år. Lone stod for alt med computer, og hun lavede også noget med Facebook, som hun selv var på, og hun mente, det skulle jeg også være. Det var hende, der styrede alt det, og det var hende, der gik op i det. Hun fik mig også meldt til digital post og NemID, og det interesserer mig ikke. Som jeg siger til min ven, der sender mig sms'er, så kan han ringe til mig, hvis han vil mig noget. Fastnettelefonen fejler ingenting. Jeg har været nødt til at skrotte min Nokia-telefon, da det ikke længere var muligt at have taletidskort. Der blev jeg nødt til at købe en smartphone, og den nye kan jeg ikke finde ud af at sms'e på. Jeg kan ikke se, hvad jeg skal bruge det til. Selvfølgelig hvis man havde en kone eller kæreste og børn og så videre, kan jeg godt se en fidus i at kunne få svar på, om den anden har købt ind, og hvem der henter børn og dit og dat. Men jeg er jo kun mig selv her og så mine forældres kat.

Jeg har fået at vide, at den computer, jeg bruger, er for gammel og langsom og usikker. Men jeg kan ikke se nogen grund til at investere i en ny, for hvad skal jeg bruge den til? Når jeg tænder for skærmen, får jeg det lidt ligesom dengang i skolen, hvor jeg skulle tegne på det hvide ark papir – hvad stiller jeg op med det? Det er rigtigt, at jeg kan se en masse sportsresultater på internettet, men meget kan jeg også se på teksttv. Ellers kører jeg også gerne hen til den lokale indskudsbod. To minutter før kampstart kan jeg køre hen, parkere gratis og købe en cola til otte kroner. Så sidder jeg der gratis og ser fodbold fra England, speedway fra Polen og trav fra Sverige. Så skal jeg ikke bruge flere timer og hundrede af kroner på parkering. Og de mål, der måtte komme, kan jeg se forfra og bagfra og fra forskellige vinkler nede i indskudsboden, ikke? De store kampe som fx Champions League vil jeg stadig gerne se på stadion. Der er også noget særligt over landskampe, når man starter med at synge nationalmelodien. Den seneste store kamp, jeg var inde at se i Parken, var da FC København spillede mod Club Brugge fra Belgien. Jeg var alene afsted, for der var ingen andre end mig, der gad betale 600 kr. for billetten. FCK vandt 4-0, og så syntes jeg, det var en god kamp og pengene værd, ikke?

De fleste andre køber billet til sådan en kamp på internettet. Men jeg kom en halv time inden kampstart, stillede mig i kø nede ved skurvognen, og gik op og satte mig på tribunen og så kampen. Men til de store kampe kan der jo nå at blive udsolgt, mens man står i kø. Det er jo lettere for Parken, at tilskuerne selv går på nettet og printer deres billetter. Men så skal man jo også have en printer. Du kan sige, jeg er hængt af udviklingen og har sovet i timen, men det interesserer mig ikke. Ud af det blå ringede min mobil i går, og jeg ved ikke, hvad det var. Jeg tror, det var et af de her

udenlandske fupnumre. Jeg betaler 108 kr om måneden for at have mobilen, og nu beholder jeg den, for jeg har givet nummeret ud. Men jeg bruger den sådan set ikke til noget, og den siger en gang i mellem en lyd, jeg ikke forstår.

Når jeg køber fodboldbilletter eller handler i det hele taget, betaler jeg altid kontant. Jeg vil ikke have dankort, for så skal jeg rende og huske koden, og den må man jo ikke skrive ned, vel? Jeg har altid lært af min far, at man ikke låner, man køber kun for de kontanter, man nu har til rådighed, og så må man få dem til at slå til hele måneden. Der skal også være lidt ekstra på bogen, hvis der knækker en tand, og jeg pludselig skal til tandlægen. Men ellers har man de penge, der er, og så betaler man kontant. Jeg har et hævekort, som jeg bruger i banken.

Men det kan være svært at få lov til at betale med kontanter efterhånden. Da jeg var på borgerservice og skulle betale for et nyt pas, ville hun ikke tage imod kontanter. Hun spurgte, om jeg ikke havde dankort eller Mobile Pay, og jeg svarede, at jeg er gammeldags med gode, gammeldags kontanter. Hun var helt rundt på gulvet, og hun spurgte en ældre kollega, hvad hun skulle gøre med kunden, der ville betale kontant. Hun sagde dog ikke fjols eller gammel ronkedor, men altså, tæt på. Kollegaen viste hende, hvordan hun skulle gøre, og min 1000 kr. seddel kom ind i en maskine, der også spyttede byttepenge ud. Hun blev ligeså overrasket som mig over alt det, den maskine kunne.

Noget andet, der virkelig kom bag på mig, var da jeg en dag modtog en skilsmissebevilling med posten. Ikke en begæring, men en bevilling. Jeg var slet ikke klar over, jeg havde søgt om skilsmisse, men det havde Lone gjort med mit NemID. Og med sit

Det er min fars trofæ, som han fik, da han rundede holdkamp nr. 500 i badmintonklubben. Jeg har også spillet badminton, lige siden jeg var ung, og det gør jeg stadig. Det er en god måde at være sammen med andre på.

egget selvfølgelig også. Det begyndte at gå skævt mellem Lone og mig et halvt år efter, vi blev gift. En af hendes tidligere kolleger mistede på et tidspunkt sin hund, og han var så ked af det. Så hun tog op til ham med sin hund, for at muntre ham op, og det gik jo dårligt mellem os. Så begyndte de hundebesøg at vare hele weekenden, ikke? Så måtte vi jo snakke om, om hun overhovedet skulle komme tilbage. Det endte med, jeg puttede alle hendes ting pænt sammen og kørte flyttelæsset op til hende hos ham den tidligere kollega.

Men det var faktisk en lettelse at få papir på skilsmissem fra Lone. Jeg vidste nemlig godt, at det ikke skulle være os to. Det blev der sat tyk streg under på et møde i banken sammen med min mor. Efter jeg var blevet gift, havde min mor givet mig 50.000 kr. i bryllupsgave. Normalt ville jeg gå ned og hæve et fast beløb hver måned, men med den flotte gave, behøvede jeg ikke at gå i banken. Da bankmanden til mødet gav mig saldoen på min

konto, forstod jeg ikke, hvor alle pengene var blevet af. Det viste sig, at Lone gennem nogle måneder havde hævet i alt 90.000 kr. fra min konto med mit eget NemID. Jeg opdagede det ikke, fordi jeg ikke var nede i banken og hæve, vel? Jeg har ikke netbank, hvor jeg kan se bevægelserne på kontoen. Bankmanden var oprevet, og han skyndte sig at spærre mit NemID, for vi kunne jo ikke vide, hvad hun ellers var i gang med. Bagefter var jeg hos en advokat, der sagde, at det hurtigt blev påstand mod påstand. Jeg havde selv fodret Lone med koder og personnummer til NemID, og hvordan skulle jeg bevise, at hun ikke havde fået lov til at hæve 90.000 kr. på min konto?

En dag fandt jeg Lones pas oppe i skuffen ved siden af mit eget. Så kunne jeg rigtig hævne mig, men hvad glæde ville jeg have af at smide det ud? Jeg kunne lige så godt tage det med i lommen, når jeg skulle til noget sport, hun også kunne risikere at dukke op til. Så jeg gav hende passet, og det var hun sandelig glad for, og hun havde tænkt over, hvor det mon var blevet af. Så på den måde snakker vi sammen, hvis det er opportunt, ikke? Hvis det hænder, vi mødes til det samme arrangement, lader vi ikke som om, vi ikke ser hinanden eller spytter efter hinanden eller spyr eder og forbandelser, vel? Men det er heller ikke noget, vi opsøger. Det hele skete i 2015, og det er tre år siden. Om ikke tiden læger alle sår, så går tiden jo.

*Gustav meldte ikke Lone til myndighederne.
Afsamme årsag ønsker han, at de begge
forbliver anonyme. Navnene er opdigtede, og
forfatteren kender begges identitet.*

Ellen Klinge
83 år (f. 1934)
Bl.a. tidligere madlaverske
Frederiksberg

Min døde eksmand kom op som venneforslag

For nylig skulle jeg maile min årsopgørelse til banken, men det skulle jeg have hjælp til at finde ud af. Jeg vidste ikke, at jeg skulle omkring skat.dk for at finde det, og at jeg skulle hente noget, der hed PDF. Det er min ældste datter, jeg ringer til, hvis noget driller. Det kan være mit fjernsyn, hvor jeg også hører radio igennem, der

ikke virker, og så trykker jeg på alle knapperne, uden at det hjælper en pind. På min iPad har jeg netbank, mail og Facebook. Der er jeg 'venner' med cirka 20 personer, og det er mest børn og børnebørn, og jeg er derinde mindst hver anden dag. Mit barnebarn i Oslo sender mig billeder. Sådan oplever jeg det, selvom det faktisk er opslag, alle kan se. Jeg kunne aldrig selv finde på at lægge noget ud.

Jeg fik et regulært chok en dag på Facebook, fordi min eks-mand kom op som venneforslag. Mest fordi jeg vidste, at han havde været død i et stykke tid. Det var ikke rart, at sådan noget kunne ske, men nu er hans profil blevet slettet. Han og jeg var gift i 33 år, og det var mit andet ægteskab.

Min allerførste mand mødte jeg, da jeg var i lære på Skive Missionshotel. Jeg blev dels uddannet i restauranten og dels i køkkenet, og jeg fik pladsen gennem nogle af min mors forbindelser. Hun var troende, uden at være fanatisk, og hun var en rigtig slider, var hun. Jeg var 11 år, da min far døde, og min mor stod alene med en slagterbutik i Stoholm og fire børn. Min sidste bror er lige død, og til begravelsen kom præsten hen til mig og sagde, 'ja, Ellen, nu er du jo den sidste'. Den kommentar kunne jeg ikke rigtig have.

Jeg var i starten af mine 20'ere, da jeg mødte min første mand, og vi fik to børn. På et tidspunkt fornemmede jeg godt, at der var noget i gære, og jeg fik nys om, at han så en anden dame. En dag fik jeg at vide, at de sad i en bil foran konditoriet, og jeg fik en af de unge nabopiger i opgangen til at se efter børnene. Så gik jeg op til konditoriet og fandt dem i bilen. Jeg gik om på passagersiden, og jeg åbnede døren. 'Vil du godt lige komme herud?', sagde jeg til hende, og det gjorde hun så. 'Jeg ved ikke, hvad du bilder dig ind?!

Du tager en far til to små børn, og du har ellers været sammen med samtlige andre mænd!' Og så knaldede jeg hende en på siden af hovedet. Og min mand kom ud, og jeg sagde til ham, 'og du! Du holder bare din mund!' Så luskede han tilbage. Jeg var lige ved at besvime! Dels af raseri, men også af stolthed over at have gjort det.

Så jeg flyttede med mine to børn ind i en anden lejlighed i Skive, og det handlede om at få det til at hænge sammen som alene-mor. På et tidspunkt var jeg på en papirfabrik, hvor jeg først var i produktionen. Senere kom jeg på kontoret, men der var lønnen lavere, så jeg spurgte, om der var mulighed for komme ned på fabrikken igen, for jeg kunne ikke klare mig med den lavere løn, når jeg var alene med to børn. Så en dag kom min chef ind, hvor han udpegede mig for en anden man. 'Det er den unge kvinde der'. Bare sådan satte han mig op i løn, så jeg både kunne blive på kontoret og få penge nok til børnene og mig.

Senere arbejdede jeg en overgang i Kvindeligt Flyverkorps i Karup. Jeg har altid været interesseret i at prøve et eller andet nyt, og jeg faldt over denne her annonce i avisen. Det var en del af Lotte-korpset, og jeg lavede rekognoscering ud fra luftfotos, der kom hjem til 'bunkeren', som vi kaldte flyverkorpsets lokaler. Jeg kørte med tog og bus om morgenen, og efter fyraften tomlede jeg hjem. Jeg stillede mig hver dag i det samme kryds, og det endte med, at der var en fire-fem forskellige, der nærmest holdt og ventede på, jeg fik fri. Kun en eneste gang var jeg ude for en, der prøvede på noget. Det var en aften, hvor det regnede utrolig meget. Da jeg kom ind i bilen, begyndte han at røre mig på benet og sige, 'gud, det var da skrækkeligt, så gennemblødt du er.' Så kiggede jeg ham i øjnene og sagde, 'nu skal jeg sige dig en ting – vil du have, at jeg skal til at være bange for det her? Du har en

Det er fra min lejlighed i Skive, og jeg er nok omkring 25 år på billedet. Dragten var blå og stolen sådan karryfarvet. De plader, jeg hørte mest, var med Cliff Richard og Tommy Steele. Jeg har nok haft nogle venner til at hjælpe mig med at få sat anlæg og det hele op.

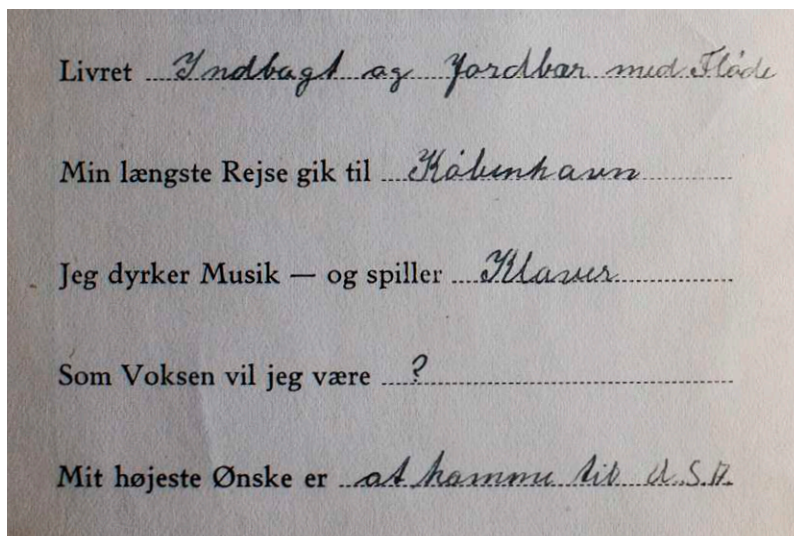
kone og to små børn, og vi har snakket rigtig godt sammen. Det vil du til at ødelægge nu?' Det var en mand, jeg havde kørt med før. 'Det må du undskylde. Det skal ikke ske igen', sagde han, og så var der aldrig mere. Når jeg kom hjem, var børnene blevet fulgt op i lejligheden af en af de andre fædre, og mine to små børn havde lært at skrælle kartofler og alt muligt.

Jeg var i flyverkorpsset i trekvart år, og bagefter tog jeg en eksamen som teknisk tegner. Jeg var ingen god teknisk tegner, og jeg kunne ikke finde arbejde. Jeg ville også gerne væk, og det endte med at jeg flyttede ind hos en veninde fra Skive, der boede til leje på Frederiksberg. Hun havde det største værelse, og jeg havde de to små til børnene og mig. Det var en fin tid.

Efter nogle år på Frederiksberg mødte jeg min anden mand, som var rigtig god ved mine børn. Sammen fik vi også min yngste datter, så vi blev en familie på fem. Ret tidligt i vores forhold kom han forbi med et pund oksekød, og han sagde, 'skal jeg ikke lave noget ud af det?', og der begik jeg mit livs dumhed, for jeg sagde 'nej, sæt du dig bare ind'. Det var skrækkeligt, for der blev han jo siddende.

Jeg har haft mange forskellige slags arbejde, og hvis mine karakterer havde været til det, ville jeg gerne have været laborant. Men skolegang var ikke lige mig, for jeg er lidt flyvsk. Det var alt for stillesiddende. Hver morgen i skolebussen fra Stoholm til Viborg ville jeg kigge efter min brors opgaver, og det var fint nok at sidde i klassen, hvis jeg bare undgik at skulle høres. Vi var en A- og en B-klasse, og vi havde et godt sammenhold. Vi ses stadig hvert femte år, og sidst var i 2017. Vi var vist kun omkring otte, der var med, for de fleste er faldet væk. Det var efter sådan et træf med gamle skolekammerater, at jeg kom med en af dem, Kaj, ud at køre lastbil gennem Europa.

Det var flere år efter, jeg for længst var holdt op med at arbejde, så jeg kørte med Kaj til Italien. Underligt nok havde vi fisk med, selv om italienerne har vand til næsten alle sider. I Napoli spulede vi bilen og fik frugt med tilbage, og hele turen varede måske en lille uge.

I min poesibog er mit højeste ønske at komme til USA, og det er gået i opfyldelse. Endda mere end en gang, og det har altid været fantastisk for mig at være i Amerika.

Det var hen over julen, og derfor var den rastepads, vi havde kørt efter, lukket. Kaj har aldrig drukket, men jeg havde en lille flaske vin. Den drak jeg til en leverpostejmad juleaften, og så kørte vi videre. Det var en sjov tur. Jeg har altid været åben for nye oplevelser, og det her var anderledes.

Kaj er også faldet væk, og jeg kan godt savne noget mandligt kammeratskab. Jeg har gode veninder, og dem er jeg glad for, men det er ikke det samme som en mandesnak. Der får jeg nye indfaldsvinkler på tingene, så det er ikke sex, jeg er ude efter, men en anden dynamik. Om kort tid skal jeg på højskole med en af mine veninder, og det glæder jeg mig til. Vi tog sammen ind på

Hovedbanegården, hvor billetkontoret fandt ud af, hvordan vi smartest kommer fra København til Haderslev. Så får man også billetten med hjem, for jeg har ingen printer. Men jeg vil gerne have en printer, og min datter siger, at jeg kan få en til omkring 350 kr.

Jeg har før haft flere penge, end jeg har nu, men *easy come easy go*. Jeg har altid været glad for at lave mad og have gæster, og jeg har også taget ud og lavet mad til barnedåber, konfirmationer og den slags. Jeg har også haft rengøringsjob, men det er ikke smart, når man har dårlig ryg. Jeg er blevet opereret fire gange i mit knæ, og jeg kan have de frygteligste smerter. Men jeg nægter at tage de helt stærke piller, for de er vanedannende. På et tidspunkt havde jeg brækket min arm, og der sendte Frederiksberg Kommune en hjælper hver morgen. Det fungerede bare. En morgen var hjælperen en mand, der spurgte, om jeg ville i bad. 'Nej, ikke når du er her', måtte jeg så sige, og han tog da bare noget opvask i stedet for. De var meget søde, dem der var her. Bagefter ringede jeg til kommunen og sagde tusind tak for god behandling. Det får de ikke at vide tit nok.

Jeg har en god dagligdag, og jeg kan næsten gøre, som jeg vil. Mit liv har ikke været kedeligt, og jeg er så heldig, at jeg aldrig føler mig ensom. Jeg kan være alene, ja, men jeg føler mig aldrig ensom. Jeg har altid klaret mig, og det gør jeg stadig. Jeg kan godt se det smarte i, at mine veninder med smartphone lige kan finde ud af, hvornår fx en forfatter er blevet født. Eller er død. Og hvad så? Jeg har ikke penge til en smartphone. Det kan også være, at de kan finde vej med mobilen, men jeg kan bedst lide at slå op i Kraks trykte kort. Inden jeg tager hjemmefra, noterer jeg lige et pejlemærke og skriver en seddel med den videre vej derfra. Så jeg klarer mig fint på iPad, og jeg får hjælp, når jeg har brug for det. Jeg kan det, jeg skal.

Bo Andersen
78 år (f. 1940)
Tidligere selvstændig
Frederiksberg

Mail er så upersonligt

Der skulle et par ansættelser til, før jeg endelig kom frem til, at det var bedst, hvis jeg blev selvstændig. Jeg er uddannet smed og maskinarbejder, og med en eksamen fra Niels Brock oveni har jeg bl.a. siddet og beregnet dieselgeneratoranlæg i et ingeniørfirma. Sådant et anlæg skulle til Nepal, og jeg havde lige været på en rejse

derud, og jeg vidste, hvordan de så på tingene. Derfor havde jeg samlet en masse billeder af anlægget, der ville hjælpe dem, og da jeg skulle sende det afsted, vrissede direktøren, 'er De klar over, hvor meget det koster i porto?' Det syntes jeg, var ude af proportioner, for jeg havde været nogle dage om at regne helt præcist ud, hvilken motor det skulle være. Min løn dengang var 2000 kr. om måneden, og om der skulle to kroner ekstra på i porto, var intet i forhold til, hvad jeg havde brugt af tid. Jeg havde også tidligere haft direktører med jord i hovedet, og der er mange måder at spille sin tid på. Og så var det, jeg blev selvstændig.

I mit eget firma købte jeg ejerlejligheder, moderniserede dem og solgte dem videre. Jeg kiggede efter ældre, to-værelses lejligheder uden bad, men med toiletrum. Det var som regel så lille, at man nærmest skulle tage bukserne af inden og bakke ind, for der var ikke plads til at komme rundt inde på toilettet. Når jeg havde moderniseret lejligheden færdig, satte jeg en annonce i avisen og fik den solgt. Fordi jeg selv ejede lejligheden, måtte jeg også godt selv skrive skødet. Så jeg satte jeg mig ind i, hvordan det skulle gøres.

Med tiden fik jeg også underentrepriser, hvor jeg var med til at modernisere andre boliger, og siden jeg fik mit firma i 1978, har jeg arbejdet med vedligehold og udbedringer af bygninger. Det sommerhus, min kone og jeg har på Læsø, har jeg også selv bygget. Jeg havde egentlig lukket firmaet, da skybruddet oversvømmede København i 2011, og en gammel kunde ville have mig til at hjælpe efter en vandskade i kælderen. Derfor endte det med, at jeg oprettede firma igen som 71-årig.

Min far var meget autoritær, og det har betydet, at jeg intet har haft tilovers for urimelige lærere og direktører. Jeg er vokset op på Hulgårdsvej 44, der i dag er en del af Ring 2 udenom København, og her boede mine forældre, mine to ældre søstre og jeg. Min far var ingeniør, og min mor var hjemmegående. Hun havde rengøringsdame, sydame og lappedame. Min mor var lidt af en snob, og hun havde ambitioner på mine vegne, og jeg hørte for, at jeg ikke var blevet student. Hun kunne være en kold fisk. Vi var en gruppe drenge fra vejen, der brugte meget tid sammen. Vi lavede vores egne tinsoldater, og min mor var tosset over, at jeg stod og smeltede tin og bly i vores køkken. Så maledes vi soldaterne og havde hver vores hær. Det var alletiders.

Der var en del udenadslære i skolen, og dengang fik vi ikke at vide, hvorfor vi skulle lære det. Hvis jeg havde fået forklaret, hvad jeg kunne bruge det til, havde det været anderledes interessant for mig end bare at stå og rable formler af udenad. Ligesom salmevers. Sådan er det gudskelov ikke i skolen i dag. Dog blev det en fordel for mig, at jeg kunne nogle salmer udenad, da jeg begyndte i Parkdrengeskolen, for der kunne vi ikke stå og vifte med en masse løbblade. Det kom senere til at hedde Det Danske Drengeskole, og det blev mit fristed. Jeg forgudede min gamle dirigent, Bremholm, og han var et forbillede. Jeg var virkelig begejstret for ham, og han hjalp mig igennem meget. Han var faktisk mere en far for mig end min egen far derhjemme, der opdrog med hænderne.

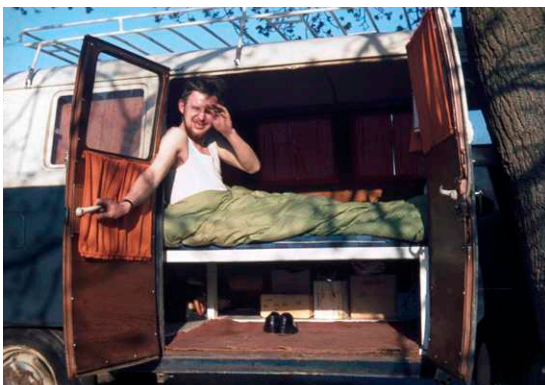
Jeg kan huske en af episoderne, hvor vi sad og spiste, og hvad jeg ene og alene havde gjort, ved jeg ikke, men jeg skulle have en endefuld. Min far smed mig hen i vores sofa og tævede mig. Der var tre puder i sofaen, og den kartoffel, jeg havde i munden, faldt ud mellem puderne. Jeg ved ikke, hvor gammel jeg var, men ikke

Da vi købte Viggo, var der hverken døre eller vinduer langs siderne. Det tog mig omkring et halvt år at få Viggo i topform, for jeg kørte taxa ved siden af for at tjene penge til turen.

På taget havde vi bl.a. fire dunke med 20 liter vand i hver. Med lidt snilde kunne en dunk omdannes til en primitiv bruser, og det orange læsejl sørgede for lidt privatliv i badet.

Vi testede Viggo på kortere ture, inden den rigtige afrejsedato. Her har min rejsekammerat stillet skarpt på mig og min sovepose.

større, end at jeg var let at flytte rundt med, og når jeg husker det så tydeligt, er det da, fordi det er gået en lille dreng på. Jeg kan få den tanke i dag, 'hvad er der egentlig blevet af den kartoffel?' Så det var ikke et kærligt forhold, jeg havde til mine forældre, men jeg var i den grad fortrolig med Bremholm, og ham kunne jeg tale med om alt.

Det var lige omkring min konfirmation, jeg begyndte at ryge, og jeg ryger stadig King's. Men da jeg begyndte at gå i jazzklub som 16-17 årig, var det i busseronne og med pibe. Det var også i den alder, jeg fik sat min far på plads, en gang for alle, hvor det var mig, der gav ham klø. Det var igen ved spisebordet, hvor vi havde en diskussion. Han mente, jeg var næsvis, og han gik amok og tævede mig i hovedet. Jeg krummede mig sammen for at beskytte hovedet, og jeg kiggede ned på hans fødder, mens han blev ved med at slå. Der gik det op for mig, jeg var nødt til at slå igen, og jeg fik ham væltet ned på gulvet. Han hylede efter min mor, 'du må fjerne ham – knægten er jo vanvittig!', men han fik tilbage af samme skuffe. Siden turde han ikke slå mig. En dag jeg skulle i jazzklub, havde han gemt mine sko, for jeg skulle have gjort et eller andet, inden jeg gik i jazzklub. Jeg sagde, 'nu vil jeg lige sige dig, at du henter de sko. For ellers...'. Så kom han sgu med skoene. Det var underligt at få magten over sin far på den måde, men det var jo nødvendigt, for ellers var det mig, der stadigvæk var underkuet.

Jeg er fra krigens tid, og mens jeg voksede op, kunne man hverken få det ene eller det andet, og der var stadig rationeringer i 1950'erne. Min far kom hjem med en kasse bøje søm, som jeg skulle rette ud, for man kunne ikke få søm og skruer. Jeg har lært, at man ikke skal smide noget ud, og det er der ingen, der kan forstå i dag. Lige nu er jeg i gang med at reparere en lygte, hvor mange

andre i stedet ville købe en ny. Lygten var i stykker, fordi elementerne ikke var blevet skiftet, så de var irret til. Jeg har skilt lygten ad, afsyret delene, og så skal de samles igen. Jeg passer på de ting, jeg har, og jeg vil hellere reparere dem i stedet for at købe nyt.

Det samme gælder mad, hvor min kone, Mariane, og jeg faktisk ikke smider noget ud. Her i vores ejendom er vi påtvunget sådan en bio-container. Du milde gud, hvad de andre her i huset smider ud af mad. Forleden lå der et vred helt friske gulerødder nede i spanden, og med lidt fantasi kunne man da lave noget ud af dem. Men det har de nok ikke haft tanke på eller kunnet afse tid til. Jeg ryster på hovedet af det, og jeg er stokkonservativ, det er jeg klar over.

Da jeg købte lejligheden i 1971, lejede jeg to værelser ud, men lejerne måtte flytte ud året efter, for der mødte jeg Mariane. Jeg er en praktisk mand, og det kunne ikke nytte noget at rende rundt i byen efter en madamme. Det koster jo penge, og datidens dating var at indrykke en annonce i Politiken. Det gjorde jeg og fik 24 svar, og jeg sad på gulvet og sorterede fra: En havde børn, en anden kunne ikke stave osv. Mariane og jeg så hinanden første gang den 11. november 1972 kl. 17.05 på Hovedbanegården i København. Vi fik en øl i Vester Voldgade på Hotel Hafnia, der senere brændte, og undervejs blev vi enige om, at det skulle være os. Der var ingen diskussion om, at vi skulle vies i en kirke, og det hele blev sat på skinner. Omkring en måned efter vores første møde, flyttede hun ind, og vi lavede nyt bad, satte tre tagvinduer i og fik en altan.

Jeg var på udkig efter en, jeg kunne dele interesser med. Mariane spiller klaver, og jeg gik til sangundervisning, så der passede pengene jo. Vi har også en fælles interesse i historie. Mariane har

en studentereksamen og er derefter 120 procent selvlært, og det kunne jeg matche. Det er lidt voldsomt at sige, at jeg havde et 'krav', og 'ønskeligt' er for mildt, men min tilkommende skulle være sprogkyndig ligesom jeg. Sprog har altid interesseret mig, for det åbner verden, og uden at kunne sprog får man ikke det samme ud af at rejse. Vi har aldrig talt om at få børn, men det har altid ligget i luften, at det ikke interesserede os. Det var en stil-tiende opfattelse, og vi har kunnet mærke på hinanden, at det bare ikke var os. Det er vi meget godt tilfredse med, og vi har aldrig savnet det.

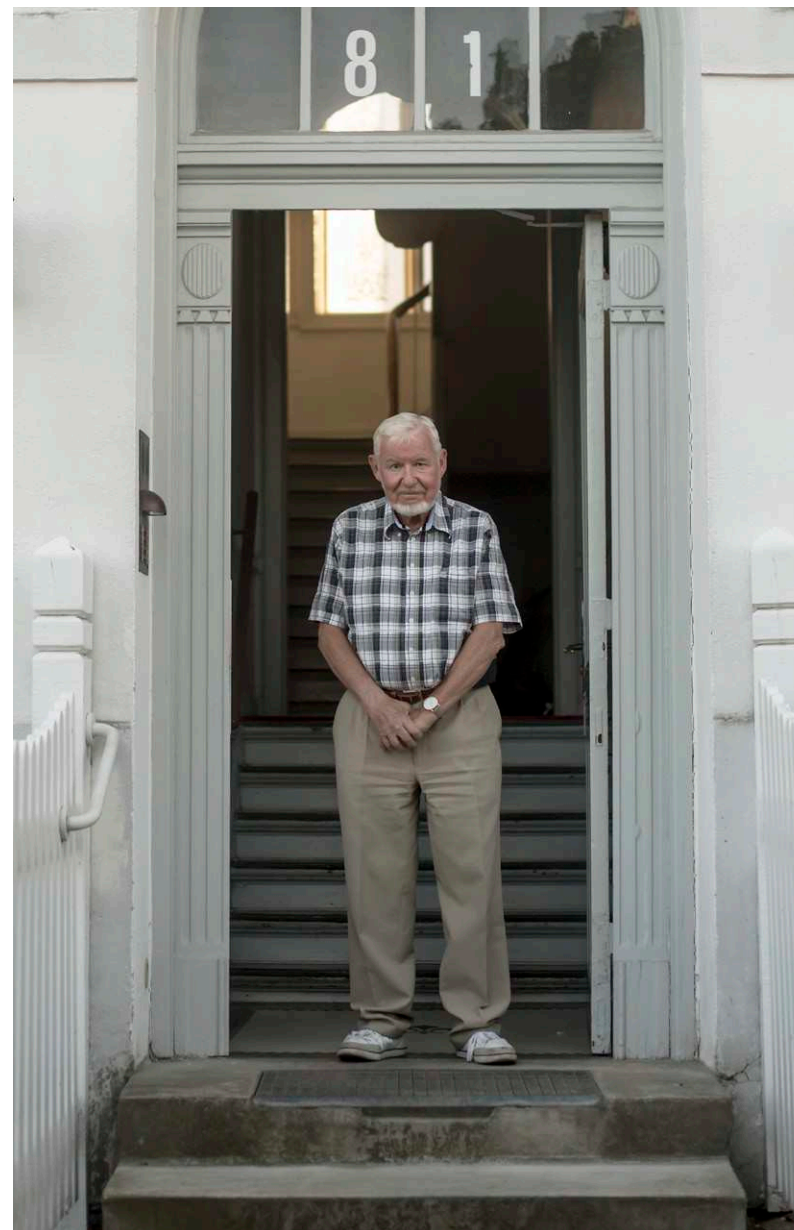
Der er andre i ejendommen, der har børn, og et par af familiefædrene er kommet med i bestyrelsen. Den ene er 35 og den anden 45 år, og derfor kan bestyrelsesmøderne først begynde kl. 20.00, efter ulvetimen er slut. Jeg har været i bestyrelsen de seneste seks år, og det sidste års tid som formand, men nu er jeg blevet af med den post. Den nye formand, som er en af de unge, har vedtaget, at fremover vil al kommunikation i bestyrelsen foregå pr. mail. Han må ikke være rigtig klog. Det er så upersonligt, og hvorfor kan vi ikke tale sammen? Han er akademiker og djøfer uden lige, og alt skal skrives ned og monitoreres. Ingen af de nye medlemmer har bygningsforstand, og vi ved dårligt, hvem hinanden er mere. Før ringede vi sammen i bestyrelsen, og når nu vi havde hinanden i røret, fik vi også en lille snak. Desuden kunne vi afklare tingene med det samme, i stedet for at trække det ud over flere dage i en mailkorrespondance. Vi kommer længere og længere væk fra hinanden. Jeg har godt nok en mailadresse, og det fungerer på den måde, at Mariane på sit job kigger efter, om der er noget, og hvis der er, printer hun det ud og tager med hjem.

Det er også Mariane, der bestyrer mit NemID. Det var ikke med min gode vilje, jeg overhovedet fik det, men det var en forudsætning for at kunne oprette firma, dengang jeg var 71 år. Jeg har ikke netbank, og hvis jeg skal overføre nogle penge, går jeg bare ned i banken. Det er op og ned, om jeg bruger dankort til at betale med. Hvis jeg bruger dankortet, er der en masse, der skal skrives ind i mit bogholderi. Da jeg handlede i dag, fik jeg 200 kr. oveni, og det giver et enkelt bilag, som jeg fører ind, og de 200 kr. kan jeg snolde op. Jeg er ajour med, hvad mine penge bruges på, og når jeg hæver kontanter i en automat, står saldoen også i bunden af kvitteringen. Men de hæveautomater sammen med min motorik går efterhånden ad helvede til. Når jeg skal trykke på de små knapper, står der pludselig 5555, selvom der kun skulle stå fem en gang, og så bliver jeg nødt til at starte forfra.

Men nu er de også ved at tage kontanterne fra os. Først skulle vi have brevkassen ned i opgangen, fordi posten ikke ville gå på trapper. Politikerne vil have os til at bruge computeren, og vi skal selv betale maskinen og vedligehold og udskiftning, og de har bare kastet hele lortet over i hovedet på os. Det er uforskammet. Nu har postvæsenet ingen breve at gå med, og vi får post en gang om ugen. Vi har lige betalt en formue for alle de brevkasser, og nu kan vi ikke engang købe et frimærke på et posthus. Mariane prøvede forleden dag, men hun blev sendt videre hen i en eller anden kiosk. Der er altså noget, der ikke stemmer i min bog.

Som sagt er jeg udlært smed og maskinarbejder, og i løbet af uddannelsen skulle vi lave en fileøvelse på lærlingeskolen. Jeg lavede en kube af stål, som jeg har filet i hånden. Alle vinkler er rette, og det hele passer på tiendedele af en millimeter. Blandt mine kolleger blev jeg kaldt 'Millimeter-Bo', fordi jeg har lært, at

Det var en fileøvelse fra min læretid. Jeg har lavet den i hånden, og alle vinkler er rette og alt passer ned til en tiendedele af en millimeter. Jeg forstår bedst ting, jeg kan have i hænderne.

enten passer det, eller også er det i brokkassen. Jeg har et højt ambitionsniveau, for som udlært smed er en millimeter meget. Hvis et gulv ligger en millimeter højere på en planke, er det noget, jeg kan snuble over. Jeg fik ind på min læreplads, hvad en millimeter kan betyde, for hvis du propper noget ind i en maskine, der ikke passer, så går den i fisk. I dag hedder uddannelsen maskintekniker, og meget foregår ved en computer.

Jeg er ikke maskinstormer, men at unge mennesker foretrækker at sidde indenfor i et mørkt rum og glo ind i en skærm det meste af dagen, er mig ubegribeligt. De bliver tykke og fede, og de får ikke kreeret noget. I skolen lærer de ikke at skabe noget, og der er fx heller ikke sløjd længere. At der ikke er flere, der er kommet til skade ved at gå ind i et eller andet, fordi de kigger ned i deres skærm i stedet for at se sig for, er utroligt. Ingen kan finde vej længere, og det er en degressiv måde at bruge sin hjerne på. Den eneste legemsdel, der ikke tager skade af at blive brugt, det er sgu

hjernen. Det der med at få alting serveret på den måde hele tiden, er en passiv tilgang til tilværelsen. Hvad fanden vil de gøre, når der ikke er mere strøm? Det kan da godt være, at de unge mennesker synes, jeg er en stivstikker, der ingenting forstår. Men jeg vil påstå det modsatte – det er dem, der ingenting har fattet.

Som jeg nævnte, var jeg som ung på en rejse til bl.a. Nepal. Sammen med en kammerat købte jeg et vrag af et folkevognsrugbrød, og da det var mig, der var smed, satte jeg den i stand. Fx skar jeg selv ud til vinduer og lavede dem. Vi døbte vognen Viggo, og 30. juli 1969 tog vi afsted på mit livs rejse. Vi kørte gennem Østtyskland, Tjekkoslaviet, Østrig, Ungarn, Rumænien, Bulgarien, Tyrkiet, Iran, Irak, Afghanistan, Pakistan, Indien og Nepal. Vi solgte Viggo i Nepal, efter den havde kørt os 18.500 km. Vi rejste videre til Thailand, Malaysia, Singapore, Hong Kong, Taiwan og Japan. Derfra skib til Sovjetunionen, som det hed dengang, hvor vi steg på Den transsibiriske jernbane. Vi stod af i Helsingfors, nu kaldet Helsinki, hvor vi sejlede tilbage til Danmark, hvor vi anløb den 22. december 1969. Det var en enestående oplevelse, og det lod sig gøre helt uden GPS, internet eller computer.

*Esther Christiansen
83 år (f. 1935)
Tidligere kontorassistent
Vanløse*

Godt, jeg hang i med Olivetti i 1985

Jeg har aldrig arbejdet for et firma, der skal tjene penge til aktionærer. Allerede da jeg var kontorelev, var det i en af arbejderbevægelsens virksomheder, for jeg kan godt lide fællesskabstanken bag. Min læretid foregik i Arbejdernes Fællesbageri, mens jeg de sidste 20 år af mit arbejdsliv var i Arbejdernes Oplysningsforbund, AOF, og det var også der, de startede med Olivetti i 1985.

Der var nogle, der slet ikke ville være med til det der, men så var der ikke rigtig noget job til dem, så de måtte desværre holde op. Der var ikke så meget at raffle om. Men nu kunne jeg godt lide mit arbejde, og jeg ville sgu gerne blive der. Det hjælper også, at jeg er lidt nysgerig, og hvis jeg ikke havde haft computer på arbejdet, ville jeg være på Herrens mark i dag, så jeg er glad for, jeg hang i dengang.

Det var hverken mere eller mindre bevidst, at jeg valgte arbejderbevægelsens virksomheder, det er bare faldet naturligt ud sådan. Jeg er født i Aarhus, og min mor var syerske på Kommunehospitalet, hvor hun også var tillidsrepræsentant, og det var til en fest i Danmarks Socialistiske Ungdom, DSU, jeg mødte min mand, Erling. Hans familie var også politisk aktiv, og 1. maj har altid været en festdag for os. Den 30. april 1956 var min elevtid i Aarhus forbi, og dagen efter den 1. maj stod jeg i Fælledparken i København. Der sang vi meget fra Den røde sangbog, og det gjorde vi også, når vi ellers mødtes med venner og partifæller. Ork, gud fader bevares. Og da vi fik børnene, trillede vi i 1. maj-demonstrationer med dem i klapvogn.

Vi blev gift i 1956, og Erlings mor havde været hjemmegående, og han gik ud fra, at serviceniveauet i hans barndomshjem var normalt alle steder. Han forventede at få vasket, strøget og maden serveret præcis kl. ditten-datten. Det kunne jeg slet ikke leve op til, så vi har haft vores gevaldige kampe. Vi har ikke sådan gået og kvidret fra morgen til aften, og jeg har både knaldet med døre, og hvad ved jeg, så han har haft sit hyr med mig. Men vi blev jo trods alt sammen mere end 50 år.

Min egen mor og far blev skilt, da jeg var et år gammel. Jeg ved ikke, hvorfor de gik fra hinanden, men hun var fantastisk, min lille

mor. Udover at sørge for min ældre søster og mig, tog hun sig også af sine syge forældre. Min bedstemor havde bronkitis og astma, og hun kunne ingenting. Så min mor stod også for at købe ind og lave mad til dem, og vi spiste hos dem hver dag, når min mor kom fra arbejde kl. 17.00. Vi boede i Høegh-Guldbergsgade, hvor der lå en kaserne overfor, og jeg havde en legekammerat derovre, hvis far var sergent eller officer eller i den dur. Men så kom tyskerne under krigen, og min legekammerat blev smidt ud sammen med de andre danskere. Min mor havde syet og repareret kakitøj for de danske soldater, og tyskerne ville have, hun også skulle sy for dem. Der var min mor så vaks, at hun desværre ikke forstod tysk, og hun kunne slet ikke regne ud, hvad det var, de ville. Så gik de gudskelov igen og lod hende være i fred.

Fra vores vinduer i Høegh-Guldbergsgade kunne vi se, da Vennelyst Revyen blev sprængt i luften. Teatret lå i Vennelystparken, der hvor universitetet ligger i dag, og der var et lyshav ned ad gaden uden lige. Aarhus Universitet blev også bombet, en dag jeg var i skole. Ud af vinduerne så vi de her store flyvere, der gav en uhyggelig lyd. Og så begyndte de ellers at bombe, og de kunne ligeså godt have ramt den skole, vi var på. Vi blev jaget ud af klasseværelserne og ud på gangene. Jeg fandt heldigvis min søster. Mens der var luftalarm, løb min mor ud af Kommunehospitalets systue for at finde os, for hun vidste, vi var på skolen, og hun vidste, at bomberne var faldet tæt ved. Der var ikke ro på hende, før hun fandt os. Når der var luftalarm, mens vi var hjemme, skulle vi ned i kælderen, hvor der var indrettet et rum med tæpper og puder. Jeg havde en speciel tøjdukke, jeg skulle have med ned, når der var luftalarm. Jeg havde den kun, når der var alarm. Du må ikke spørge mig om hvorfor, men det var da en skør idé.

Erling og jeg gik ikke så meget op i mad, da vi var unge. Når vi var på tur, spiste vi det, vi kom om ved, og som vi kunne komme afsted med at købe. Jeg må indrømme, jeg blev lidt træt af brasede kartofler og spejlæg efterhånden. Men forholdene var primitive, og vi kunne ikke lave store menuer på knæ foran sådan et primus-apparat.

Dengang til bal i DSU hvor jeg mødte Erling, blev jeg taget med storm. Jeg var 17 år, og han var tre år ældre, glad, smilende og hamrende charmerende. Jeg var altså ikke mig selv hele aftenen. Og vi dansede hele tiden. Hele tiden. Når han var der, blev der fest, og han var en glad sjæl. 17-årige i dag ved dog et og andet, men jeg var bare et stort, blåøjet barn med blond hestehale, og jeg anede ingenting om livet. Og da slet ingenting om sex. I skolen havde vi haft noget om, hvordan man fik børn, men ingenting om, hvordan man kunne undgå at få dem. Tænk engang at gå ud i livet og ikke vide en skid om noget som helst. Det er jo skrækkeligt. Jeg kan godt forstå, at der var mange, der 'kom galt afsted' dengang. Det var tit nogle meget hurtige børn, der blev født få måneder efter brylluppet.

Første gang vi blev forældre, var da Ann kom til verden i 1959. Under fødslen fik hun for lidt ilt, og det viste sig senere, at det havde nedsat hendes hørelse. Torben fik vi i 1962, og to år senere kom Nina. Jeg har fem børnebørn, og hvis Torben havde levet, var det måske flere. Ham mistede vi.

En eftermiddag ved fire-halvfem-tiden ringede telefonen, og jeg tog den, mens Erling ordnede noget i haven. Ingen sagde noget i telefonen, jeg kunne bare høre et åndedrag, eller hvad det var. Med det samme vidste jeg, der var noget galt, og jeg skreg ind i røret, 'Torben, er det dig? Hvad er der sket?!' Så blev røret lagt på, og jeg drønedede ud i haven til Erling. Jeg var fuldstændig vild og oppe at køre, og jeg havde en fornemmelse af, at der var sket noget slemt. Et kvarter efter kom politiet, og det var to unge knægte. Stakkels mennesker. Om det var dem, der havde ringet i forvejen for at sikre sig, at vi var hjemme, svarede de aldrig på.

Torben var i lære som bager, og han fik motorcykelkørekort, da han fyldte 18 år. For sin børneopsparing købte han en motorcykel, for han skulle møde så tidligt, at der hverken kørte busser eller tog, så det var smart. Men en måned efter han fik kortet, kørte han ind i en bunke grus på Peter Bangs Vej på Frederiksberg og slog sig selv ihjel. Da betjentene fortalte, at Torben var død, skreg jeg som en vanvittig, og jeg drønedede ned i kælderens og op ad trapperne, og ned i kælderens igen. Jeg var fuldkommen rundt på gulvet. Det var Erling sikkert også, men helt egoistisk tænkte jeg kun på mig lige i det øjeblik. Jeg tændte en cigaret, og Erling kom ned i kælderens og hentede mig op. Så blev vi kørt til Hvidovre Hospital, hvor vi skulle identificere Torben. Han lå under et lagen, der blev rullet væk, så vi kunne se hans ansigt. Det havde fået skrammer, da han var faldet, den lille dreng. Lægerne sagde, at de

havde gjort, hvad de kunne, men desværre kunne de ikke redde ham. Det vidste vi sgu godt, og selvfølgelig havde de det. Men hvad ellers skulle de også sige?

Mine kolleger på arbejdet vidste heller ikke, hvad de skulle sige, efter Torben var død. Det var pludselig ikke så tit, nogen kom dumpende ind på mit kontor længere. Snakken gled ikke så frit, og de andre var bange for at sige noget forkert. Så de holdt sig på afstand, og det var i grunden et ekstra tab. Der gik mange, mange år, hvor jeg undgik Peter Bangs Vej fuldkommen.

Da Torben ville købe en motorcykel, lød det ikke specielt farligt, for Erling og jeg har selv kørt meget på motorcykel. Vi havde en NSU, og det var sådan en bette nem en. Vi kom så langt som til Schweiz en gang, men vi kørte nu ikke i noget specielt motorcykeludstyr. Vi havde de her hvide hjelme, 'tomrumsforlængere', som vi kaldte dem. Da jeg blev gravid, kørte vi selvfølgelig ikke så meget, og jeg flyttede plads ned i sidevognen, da maven blev så stor, at jeg ikke kunne nå rundt om Erling længere. Den første bil, vi havde, var også med NSU-motor, så det var sådan en lillebitte bil. Den var god til os. Og også med de første par børn, men efterhånden måtte vi have en lidt større bil.

Det var pragtfuldt, at gå fra to mennesker til tre, så fire og så fem. Det bedste i mit liv er de unger, jeg har fået. Tænk engang at få sådan en gave. De tre unger har været det vigtigste i vores liv, og jeg håber, vi har vist dem en måde at være på – på godt og ondt. Jeg kunne ikke lide, når Erling skældte dem ud, hvis de ikke lige gjorde, som han syntes. Og det gjorde de jo ikke, efterhånden som de blev større. Så havde de deres egen måde at leve på, og det skal de også have. Men det kunne Erling ikke altid finde ud af.

Den yngste, Nina, var den, der lignede sin far mest af sind og skind. De to kunne komme på kant, men han var rigtig stolt, da hun som den eneste i familien blev student. Hun har altid haft et godt hovede. Erling og jeg blev bløde om hjertet, når vi var til koncert på Skt. Annæ Gymnasium, hvor hun sang i kor. Vi har nu haft det sjovt, og ungerne har vidst, hvad vi har stået for, og jeg håber, de synes, vi har givet dem en ordentlig baggrund. Musikken har de også med hjemmefra, hvor de alle tre har spillet guitar eller klaver. Selv Ann, der var hørehæmmet, spillede på klaver og hun knoklede for at lære det. Hun har alle dage været en arbejdshest uanset opgaven. Men hun fik høreapparater som tre eller fire-årig, og dengang var det sådan nogle ordentlige moppedrenge med ledninger og hele rapperiet. Og ledningerne var i vejen, og derfor syede jeg bændler indvendigt i hendes tøj, som holdt dem på plads. Som barn var det anderledes for hende, men for et par år siden fik hun en operation bag øret, hvor hun fik en elektronisk høreelse, der hedder Cochlear Implant. Pludselig kunne hun høre en masse lyde, hun ikke kendte. Som når hendes mand fx bladrede i avisen, og der var støj fra gaden. Nu har hun vænnet sig til sin nye høreelse og er kanonglad. Det er fantastisk, hvad der er sket i hendes levetid på det område.

Selvom videnskaben er nået langt, kunne den ikke redde Erling fra prostatakræft. Han døde i 2007 efter at have været syg i syv år, og det kneb med humøret ind i mellem. Når man bliver syg, bliver man bange og ked af det, og det var han, og det kan jeg sgu godt forstå. Ja, undskyld, jeg bander, og mine unger siger også, at det ikke lyder pænt. Ligesom jeg har sagt det til dem engang. Men det var faktisk synd for Erling, at han skulle gennem hele den behandling og et sygdomsforløb. Men vi nåede at fejre et dejligt guldbryllup, inden han døde.

Det er 11 år siden, jeg blev alene. Det havde jeg aldrig været før, og jeg kan ikke rigtig finde ud af det. Noget af det første jeg gjorde, var at flytte rundt på møblerne i stuen, for jeg kunne ikke holde hans tomme lænestol ud, vel? Nu har jeg efterhånden fået hjemmet indrettet efter, at her kun er mig. Men herinde, i mit hjerte, der er jeg alene, og det er jeg hele tiden. Det føles tomt, og ligesom om der er et hul, og jeg kan ikke komme af med det. Jeg nyder skam, hvis der er en dag, hvor jeg ingen aftaler har – det er slet ikke det. Men der er også sjældne dage, hvor jeg ikke gider noget som helst, og jeg bare ser fjernsyn og drikker hvidvin og sover. Det går altså ikke.

Det er ikke, fordi jeg går og savner en kæreste eller sådan noget, og det kunne ikke falde mig ind. Men jeg kan godt savne en fortrolig at vende og dreje forskellige spørgsmål med, og den nærhed og tryghed og samhørighed, der forsvandt. Det er lidt træls, for at sige det på jysk, at jeg ikke, altså ... er kommet videre. Selvom det måske nok er blevet bedre, så har jeg bare aldrig boet alene før i hele mit liv. Der er ingen, der kommer hjem mere.

Jeg har fortalt mine døtre, at jeg føler mig ensom, men jeg vil ikke gøre dem kede af det, vel? Hvis jeg har ladet et par ord falde om, at vi måske ikke sås så tit, har jeg bagefter følt det, som om jeg gav dem dårlig samvittighed, og det vil jeg i hvert fald slet ikke. Der skal ikke være ævl og bævl fra mig, og vi prøver at ses så ofte som muligt.

For nylig var der et barnebarn, der sendte en sms og spurgte, om jeg gav en kop kaffe. Jeg blev satme så glad, altså, jeg blev sørme så glad, og det endte med, de kom og spiste frokost. Men altså, jeg holder mig lidt tilbage, fordi jeg ved, de har deres arbejde og

deres liv og deres familie, og det skal ikke være sådan, at når jeg ringer, tænker de 'vorherre bevares', og 'nu er vi nok nødt til' og så videre. Det ville jeg så nødig.

Jeg kommer en del i vores lokale seniorklub, og hver torsdag har jeg en frivillig køkkentjans. Det er et rart sted at komme, og jeg kan ikke anbefale den klub nok til alle mulige andre. Der er en masse arrangementer og altid andre at snakke med. Forleden deroppe var der nogle, der ikke var interesseret i politik. Alligevel mente de, at de vidste, hvor de hører hjemme, og hvad de skal stemme. Min generation har haft noget at vokse op med, som vi synes, vi skulle bevare og forbedre. Tænk engang, hvordan vi har det. Du kan sige og gøre præcis, hvad der passer dig stort set. Uden at du bliver tortureret eller puttet i fængsel eller halshugget. Jamen, det demokrati skal vi da passe på. Det er trist, at der er flere i min generation, der ikke er interesseret i politik, og samtidig kritiserer de politikerne, der sidder i Folketinget. Jamen, kan du forstå det? Men jeg skal også passe på, jeg ikke sidder og leger demokrat og foredragsholder eller sådan noget oppe i klubben.

Der er også it-café deroppe, og jeg kunne nok slæbe min bærbare computer derop, når der er problemer med den. Men jeg er så bange for at pille alle de ledninger ud, for så skal jeg have dem ind det rigtige sted igen. På et tidspunkt ville jeg skifte det billede ud, der kommer op, når jeg åbner computeren. Men da jeg prøvede, fik jeg lavet kuk i det, og den gik helt i sort. Jeg kunne slet ikke åbne den. Så ringede jeg til et firma, der sendte en mand ud, og så ordnede han og gjorde ved, og det endte fint. Nu har jeg problemer med, at maskinen kommer og fortæller, at min Microsoft-konto er forældet, og jeg kan slet ikke finde ud af det. Det vil jeg altså ikke belemre min familie med. Jeg kan ikke forlange, at de skal komme

Erlings onkel, Christian Christiansen (S), var den første fiskeriminister herhjemme i Hans Hedtofts (S) første regering efter krigen. Fra ham har vi arvet en skitse af det maleri, Martin Kaalund-Jørgensen har lavet til Th. Stauning (S), der i dag hænger i Folketinget.

rendende her i Vanløse, når de bor i Nøddebo og Hvidovre. Og mine børnebørn har kæresten, og jeg har allerede et oldebarn, og nummer to er på vej.

Jeg åbner nok min computer hver dag, hvor jeg ser, om der skulle være nogen, der har været så venlige at sende mig en mail. Jeg har også netbank, men det meste kører over betalingservice, og så har jeg noget spil-halløj, jeg godt kan lide. Jeg kan også finde på at gå ind og lytte til Freddie Mercury. Ham hørte jeg første gang i forbindelse med OL i 1992, hvor han sang den der 'Barcelona' sammen med hende operasangerinden, som jeg ikke lige kan huske, hvad hedder. Nå, men at høre hendes fantastiske stemme sammen med den der lidt hæse, flabede stemme, han havde. Hold kæft, hvor var det flot, og ham har jeg hængt på lige siden. Til gengæld har Elvis været mit idol, siden jeg var ung, og ham hører jeg også på computeren.

Mit fjernsyn opfører sig underligt nogle gange. Jeg plejer at hente TV2 ved at trykke på kanal nummer fem. Pludselig en dag var det noget andet på fem'eren, og så måtte jeg til at finde ud af, hvor TV2 så var blevet af. Den ligger nu på tre'eren. Jeg har ikke været inde at gøre noget, og jeg ved ikke, hvad der sker. Når jeg opdager sådan noget, tænker jeg: 'Ih, nej, nej. Ikke flere elektronik-problemer'. Jeg bliver så træt hver gang, fordi jeg ved med det samme, at nu skal jeg sættes på prøve i noget, jeg ikke kan finde ud af.

Jeg har også været ude for, at mens jeg sidder og ser fjernsyn, siger den, at nu har jeg ikke brugt boksen i flere timer, og nu vil den lukke ned. Men jeg har siddet og gloet på den i lang tid, og så forstår jeg ikke, hvorfor den siger det. Men jeg gør, som den forlanger, og jeg trykker 'ok'. Og så kører den rundt, den javert der, og regerer og gør ved. En gang i mellem siger den også, at jeg skal rense ud, fordi der er nogle optagelser, og nu kan den ikke tage flere. Jeg optager aldrig noget, så det forstår jeg heller ikke, og så skal jeg ind og gøre et eller andet, og straks sidder jeg der og ryster over det hele.

Jeg har ringet til YouSee, hvis det hele er brændt på, og de er søde og rare. Hvis jeg kan høre sådan, at der er lidt jysk, kan jeg ikke lade være, vel? Så sidder de tit i Aarhus, og der kommer jeg jo fra, og så får vi os en lille snak. Men jeg skal selvfølgelig ikke fylde deres arbejdstid med sludder, og jeg undskylder, at jeg ævle-bævler. Men altså, de er meget søde. Og de har kundeundersøgelser, og enten skal jeg trykke ind på et eller andet, eller også ringer de bagefter, og jeg skal trykke på et til fem alt efter tilfredshed. Og jeg har altså kun ros til dem. Pånær den lange ventetid der er, hvor jeg nogle gange er nødt til simpelthen at lægge på. Men når jeg gør det, er der selvfølgelig andre, der ryger lidt frem i telefonkøen.

Henning Jørgensen og Sigrid Johansen fortæller i en video, hvad internettet betyder for dem, og hvad de håber, du har fået ud af deres fortællinger. Mød også Birgit Jæger, der er lektor i samfundsvidenskab ved Roskilde Universitet. Hun har forsket i ældre og it og kan pege på mulige løsninger.

Scan koden og se filmklippet med dem alle tre.

Marianne Vestergaard Nielsen (f. 1973) er tidligere indehaver af Din e-hjælp. Hun er i dag forfatter, foredragsholder og stifter af Familieskatten, og samtidig er hun ansat som journalist i Fonden Ensomme Gamles Værn.

Jeg kunne godt tænke mig at lære noget mere om it. Jeg har lige fået et brev med sådan en måleraflysning, og det kan jeg kun finde ud af at oplyse, fordi jeg ringer op til et nummer. Men det er jo ikke meningen. Det er beregnet til, at jeg skal kunne gøre det selv over computeren eller mobilen.

Henning Jørgensen, 69 år

